TRST, sreda 2. februarja 1955
Leto XI. - Št. 27 (2956)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93-808, 37-338

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, III. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. — Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 25 din - Podruž.: GORICA, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82

NAROCNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — Federat. ljudska republika Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 604 T 375 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Pred konferenco o pristanišču

Sodeč po izjavah poslanika Cardinija, bodočega predsednika italijanske delegacije na mednarodni konferenci o tržaškem pristanišču ob njegovem obisku v Trstu, bo ta konferenca po vsej verjetnosti v sredini tekočega meseca v našem mestu. Do sedaj je znano, da sta bili na konferenco povabljeni Avstrija in Jugoslavija, medtem ko je udeležba ČSR in Madžarske zelo malo verjetna.

Konferenca mora formalno v okviru sporazuma o tržaškem pristanišču vskladiti določbe mirovne pogodbe o prosti luki in sedanje dejansko stanje. Istočasno pa predstavlja konferenca izredno važno priliko, da se na njej sporazumno z vsemi zainteresiranimi državami rešijo osnovna vprašanja, ki zavirajo razvoj tržaškega prometa.

Avstrijske zahteve so v tej zvezi najbolj zanimive in jih je izrazila trgovinska zbornica v Gradcu v sledečih 12 točkah:

1. Pravica do soupravljanja tržaškega pristanišča s pomočjo mednarodne komisije. Avstrija mora imeti v tej komisiji prednost ali vsaj izredno pomemben glas.
2. Isto ravnanje z avstrijskim kot z italijanskim blagom glede taks in tarif.
3. Svoboden tranzit avstrijskega blaga proti tržaškemu pristanišču.
4. Revizija sedanjega sistema železniških tarif, tako da se ugodi upravičenim avstrijskim zahtevam.
5. Obnova svobodnega prometa po Južni železnici.
6. Ugodna ureditev pristaniških in nakladalnih tarif.
7. Okrepitev rednih pomorskih prog zlasti proti Indiji, Južni Ameriki, Severni Ameriki in Južni Afriki.
8. Dovoljenje avstrijskim ladjam, da so lahko registrirane v Trstu.
9. Ustanovitev avstrijskega denarnega zavoda v Trstu.
10. Posebni ukrepi o zaposlitvi avstrijskih državljanov pri pomorstvu, trgovini in prometu.
11. Dejanska podpora zbornici za razvoj prometa med Avstrijo in Trstom.
12. Ustanovitev tržaške podružnice rimskega inštituta, ki se ukvarja z avstrijsko kulturo.

Avstrijske zahteve vsebujejo vsa bistvena vprašanja tržaškega pristanišča in zato lahko služijo kot osnova za razpravljanje. Te zahteve se nanašajo na tri bistvena vprašanja:

I. UREDITEV PRISTANIŠČA. Zaledne države (ne samo Avstrijci) žele sodelovati pri upravi pristanišča, tako da bi se vedno upoštevale njih želje in interesi. Ta zahteva je logična in Trstu koristna, ker bi tako tudi čisto administrativno-politično navezali te države nase.

Zaledne države poleg tega zahtevajo popolno svobodo tranzita in ukinitev vseh omejitev. Sedanja ureditev pristanišča pa je po odredbi generalnega komisariata št. 29 v nasprotju s temi zahtevami in na primer V. člen omenjene odredbe predvideva še vedno omejitev in strogo nadzorstvo nad prometom določenih vrst blaga. Tu gre v prvi vrsti za blago, katerega bi želeli uvažati skozi Trst ČSR in Madžarska in katerega svobodo prepoveduje ameriški Battle Act iz leta 1951. S temi zahtevami pa je zvezanih še več drugih vprašanj, kot posebno avstrijsko carinsko skladišče, zahteva po znižanju in ureditvi tarif itd.

II. UREDITEV KOPNIH PROMETNIH ZVEZ. Uresničitev avstrijske zahteve po obnovitvi prometa po Južni železnici bi omogočila pritegnitev znatnega dela ne samo Avstrije, temveč tudi ČSR in Madžarske. To je istočasno glavni tržaški adut v konkurenčni bitki proti Reki, saj bi velik promet po Južni železnici koristil jugoslovanskemu gospodarstvu na sploh in odpravil sedanje slabo izkoriščanje te proge, kar Jugoslovani seveda uporabljajo za pritegnitev avstrijskega in madžarskega tranzita proti Reki.

Načelno bi bilo treba rešiti vprašanje avtomobilskega, tovornega in osebnega prometa, tako po italijanskem kot jugoslovanskem ozemlju. Bližnja dograditev moderne avtomobilske ceste Maribor - Ljubljana - Trst in tehnično lahko uresničljiva zgraditev moderne ceste Ljubelj-Kranj-Ljubljana omogoča številne vsestransko koristne mednarodne kombinacije in sporazume. To pa bi pomenilo okrepitev tovornega prometa in rešitev številnih turističnih vprašanj v korist Trsta.

III. OKREPITEV POMORSKIH ZVEZ. Zahteve zaledja so v tem vprašanju tako jasne, da ne potrebujejo nobenega komentarja. Vendar v Trstu do sedaj v tej smeri ni bilo govora o drugem kot o potrebi, da se povečajo redne proge FINMARE, kar je sicer popolnoma upravičeno, vendar pa v praksi zaradi nasprotovanja vsemogočne Genove malo verjetno. Mednarodne možnosti obstajajo tako v povečanem sodelovanju jugoslovanske mornarice (interesi Reke, Trsta in Benetk so tu isti) kot še koristneje v ugoditvi avstrijski zahtevi, naj se omogoči avstrijskim ladjam registriranje v Trstu.

Vseh teh vprašanj seveda mednarodna konferenca ne bo mogla avtomatično rešiti. Doberšen del rešitve teh vprašanj bo seveda padel na pleča italijanske vlade, ki mora brezpogojno okrepiti tržaško trgovinsko mornarico, omogočiti znižanje pristaniških tarif, povečanje in modernizacijo pristaniških naprav itd. Razumevanje in določene žrtve bodo morale prinesti v obojestransko korist tudi zaledne države in zlasti Jugoslavija.

Vendar pa upamo, da vsa ta vprašanja v duhu mednarodnega sodelovanja in v ozračju krepitve prijateljskih odnosov ne bodo naletela na nepremostljive ovire. To pa bi hkrati pomenilo resen korak k reševanju krize tržaškega gospodarstva kot tudi v ustvarjanju osnov za trajno mednarodno sodelovanje v tem delu sveta.

S. B.

Optimistično razpoloženje v OZN v pričakovanju odgovora kitajske vlade

Hammarskjoeld poslal brzojavno vabilo v Peking - Britanska vlada upa na pozitiven odgovor Pekinga - Winston Churchill označuje kairsko deklaracijo za „izjavo o namenih"

NEW YORK, 1. — Na podlagi včerajšnjega sklepa Varnostnega sveta je glavni tajnik OZN Hammarskjoeld sinoči poslal kitajski vladi vabilo, naj se udeleži razprave o Formozi. Vabilo so poslali brzojavno po zvezi, ki deluje med New Yorkom in Pekingom, odkar je Hammarskjoeld navezal stike s Čuenlajem.

V februarju bo predsedstvo v Varnostnem svetu prevzel perujski delegat Victor Andre Belaunde, ki bo moral zopet sklicati sejo, ko bo kitajska vlada odgovorila na vabilo.

V zvezi z glasovanjem o vabilu kitajski vladi postavljajo v krogih OZN najrazličnejše ugibanja. Sovjetski delegat se je namreč vzdržal glasovanja o vabilu kitajski vladi, ker je to vabilo bilo poslano v zvezi z novozelandsko resolucijo, medtem ko je sovjetski delegat zahteval, naj bi se poslalo v zvezi s sovjetsko resolucijo, ki zahteva umik ameriških čet s Formoze in «prenehanje ognja», zato da se olajša ta umik.

Tudi današnji pekinški «Ljudski dnevnik» poudarja, da bi morali čimprej začeti razpravo o sovjetski resoluciji, poudarjajoč, da je novozelandska resolucija samo kritje za ameriški napad proti Kitajski. Po trditvah lista odstranjuje sovjetska resolucija ameriško vojno grožnjo in odgovarja «skupnim težnjam in skupni želji vseh tistih, ki jim je res pri srcu mir».

V istem smislu piše tudi današnja moskovska «Pravda».

Vendar pa so v londonskih krogih optimistični in menijo, da bo kitajska vlada sprejela vabilo za udeležbo pri razpravi v Varnostnem svetu. Ker je bil na dnevni red sprejet tudi sovjetski predolg, bo to omogočilo kitajski vladi sprejem vabila, čeprav morda s pripombo, da se bo udeležila razprave le v zvezi s to resolucijo.

Na splošno pa so v krogih OZN optimistično razpoloženi in zaupajo, da bo realistično presojanje sedanjega položaja narekovalo pomiritev v skladu s splošno težnjo v svetu po ustvarjanju pogojev za mirno sožitje in mirno reševanje sporov.

V Londonu se poudarja, da Velika Britanija nima za sedaj namena prevzeti drugih pobud, razen če ne nastanejo novi zapletljaji. Z druge strani vidijo opazovalci v naglem odzivu Molotova na korak, ki ga je pretekli petek napravil britanski poslanik Hayter, znak, da je Sovjetska zveza prav toliko kakor Velika Britanija zaskrbljena nad možnostjo razširitve spopada na Daljnem vzhodu in to v sedanjih okoliščinah želi preprečiti. Na splošno so v Londonu prepričani, da se je pot za nadaljnje razgovore dokaj ugladila, in s tem v zvezi poudarjajo: 1. da je bil ton sovjetskih napadov na ameriško politiko relativno zmeren; 2. da se ZDA niso uprle sprejemu sovjetskega predloga na dnevni red. Z indijske strani pa dajejo razumeti, da je mnogo verjetnosti, da bo Čuenlaj prišel v New York.

Tudi Churchill je danes v spodnji zbornici na zadevno vprašanje odgovoril, da njegova vlada resno upa na pozitiven odgovor kitajske vlade na vabilo Varnostnega sveta. «Mi, je izjavil Churchill, vidimo v tem vabilu iskren poizkus, da pride do mirne rešitve».

Laburistični poslanec Hughes je tedaj vprašal Churchilla, ali se mu ne zdi umestno, predočiti Eisenhowerju, da je razvoj položaja na Daljnem vzhodu «zadeva, pri kateri ni Velika Britanija na noben način udeležena». Churchill je odgovoril negativno. Prav tako je zavrnil predlog bivšega laburističnega ministra Stracheya, naj bi javno izjavil, da bi po sodbi londonske vlade takojšnji umik Cangkajškovih sil z manjših otokov ob Kitajski obali bil res konkreten korak za premirje v Formoškem prelivu.

Laburistični poslanec Sorensen pa je Churchilla vprašal, ali kairska deklaracija od 1. decembra 1943 (na podlagi katere se mora Formoza vrniti Kitajski) izraža še vedno politiko britanske vlade o tem vprašanju. Churchill je izjavil, da so kairsko izjavo podpisali Roosevelt, on in Cangkajšek, ter je dodal, da gre za navadno «izjavo o namenih», in je nato prebral izjavo, ki jo je o Formozi podal leta 1951 tedanji laburistični zunanji minister Herbert Morrison. V tej izjavi je Morrison poudaril, da se je po kairski izjavi marsikaj zgodilo, da se je položaj spremenil in da se zaradi tega ne more vprašanje prihodnosti Formoze rešiti v okviru mirovne pogodbe z Japonsko.

Churchill je tudi zavrnil predlog bivšega laburističnega ministra Noela Bakera, naj bi se zunanji minister Eden osebno udeležil v New Yorku razprave v Varnostnem svetu.

Pred sestankom Tito-Naser

Z GALEBA, 1. — Po mirnem morju ter v lepem in sončnem vremenu pluje eskadra predsednika republike Tita po Rdečem morju v smeri Sueza, kjer se bo predsednik republike sestal s predsednikom egiptovske vlade Naserom. Jugoslovanska eskadra se bo na poti v domovino zadržala še en dan v Port Saidu. Danes opoldne je eskadra preplula polovico poti od Indije do Jugoslavije.

M. Todd bo snemal «Vojno in mir» v septembru

NEW YORK, 1. — Filmski producent Michael Todd je izjavil včeraj na tiskovni konferenci v Hollywoodu, da je z jugoslovansko vlado podpisal sporazum o udeležbi jugoslovanskih vojakov pri snemanju filma «Vojna in mir». Dodal je, da na ta sporazum ne bo vplivalo dejstvo, da se ameriško podjetje David Selznik in italijansko podjetje Ponti - De Laurentiis prav tako pripravljata na snemanje istega filma. Po izjavi Todda se bo snemanje zunanjih posnetkov pričelo septembra v Jugoslaviji, notranji posnetki pa bodo posneti v Londonu.

Razstava JLA v Adis Abebi

ADIS ABEBA, 1. — Pod pokroviteljstvom etiopskega cesarja Hailc Selasija je bila včeraj v Adis Abebi odprta razstava fotografij JLA. Odkritju razstave so prisostvovali člani etiopske diplomatskega zbora ter številni oficirji etiopske armade. Med otvoritveno svečanostjo je jugoslovanski poslanik v Adis Abebi Zdenko Štambuk govoril o borbi jugoslovanskih narodov za osvoboditev in za ustvarjanje ljudske armade. Razstavo je otvoril brigadni general Abije Abebe, ki je poudaril skupno borbo Etiopije in Jugoslavije proti fašizmu in ugotovil, da uživa JLA zaradi svojih slavnih tradicij velik ugled v svetu.

BEOGRAD, 1. — Danes je prispel v Beograd iz Pariza novi francoski veleposlanik v Beogradu François Coulet, bivši francoski veleposlanik v Iranu.

Nov demokristjanski udarec po socialnih demokratih

Članek v demokristjanskem glasilu „Il Popolo" ponovno govori o demokristjanski „potrpežljivosti" z manjšimi strankami - Odgovor glasila PSDI

(Od našega dopisnika)

RIM, 1. — Jutrišnja izdaja demokristjanskega glasila «Il Popolo» bo objavila kratek kurziv, ki v Fanfanijevem tonu nadaljuje lekcijo socialnim demokratom in republikancem. Kurziv se glasi:

«Fanfanijev govor je povzročil jezo glavnega urednika «Giustizie», ki je očitno slabo prečital in še slabše tolmačil besedilo, ki smo ga objavili v ponedeljski izdaji. Izključimo lahko, da bo ta članek dobil odgovor, kajti nanj je že vnaprej odgovoril Fanfani v svojem govoru v Aosti, ko je dejal, da nerazumevanja in zbodljaji s šilom ne bodo pripravili krščanske demokracije do pustolovščin.

Članek v «Giustiziji» dokazuje, da se zbodljajem in nerazumevanju nočejo odpovedati nekateri socialni demokrati, ki zahtevajo zase monopol politične znanosti, jasnovidstva in demokratičnosti. Toda zaradi tega krščanska demokracija ne bo opustila svojega namena, da jih obravnava z De Gasperijevo potrpežljivostjo, seveda dokler ji bosta to dovoljevala nacionalni interes in težnje njenih volivcev!»

Ta ostri članček odgovarja na dokaj pohleven članek, s katerim je na Fanfanijev govor odgovorila danes «Giustizia», glasilo PSDI. Članek je napisal ravnatelj lista Borgoni, pripisujejo ga pa Saragatu. Članek protestira proti Fanfanijevemu namenu, da izvaja politiko katoliškega integralizma in pravi, da politični tajnik DC na eni strani sicer napada kominformiste, na drugi strani pa vodi «neobčutljivo» politiko, ki nudi kominformistom «usodno orožje Ljudske fronte».

Na Fanfanijeve napade na manjše vladne stranke odgovarja «Giustizia» nadalje. «Pustimo ob strani ton, ki nas pušča ravnodušne, in povejmo, da se Fanfaniju na žalost izmikajo vsa dejstva italijanskega političnega položaja, zlasti pa smisel za resnično demokratično solidarnost. Ker poziva Fanfani svoje zaveznike, naj ne zganjajo dvoumja glede dejanskih namenov njegove stranke v zvezi z njeno resolucijo, ki je ponovno načela polemiko med fašizmom in antifašizmom, ga mi pozivamo, naj ne hlini, da ne razume, kadar mu pravimo, da ni mogoče voditi dveh politik obenem: politiko katoliškega integralizma in politiko demokratične solidarnosti. Treba se je odločiti... Resolucija demokristjanov o primeru D'Onofrio je tipičen primer one egoistične strankarske politike, ki jo sestavlja dvoumno koketiranje z desnico, kateremu odgovarjajo na drugi strani dvoumni pozivi, ki jih od časa do časa naslavljajo na zaveznike komunistov in neposredne nasprotnike socialne demokracije».

Najlepši pa je zaključek članka, ki poziva Fanfanija, naj skrbi za «razvoj laičnih strank», kar pravzaprav res ni naloga demokristjanov, še manj pa je to očitno mogoče pričakovati od Fanfanija kot «katoliškega integralista», zlasti še po njegovem zadnjem govoru.

Saragat je danes obiskal Scelbo in verjetno z njim razpravljal tudi o položaju, ki postaja za socialne demokrate, če hočejo ohraniti količkaj dostojanstva, počasi res nevzdržen. Namesto da bi se izpolnile nekatere njihove zahteve ki so jih včasih postavljali zelo kategorično, morajo dopuščati, da jim daje Fanfani dobesedno po glavi.

8. januarja je na primer glavni tajnik PSDI Matteo Matteotti po zadnjem sestanku sekretarja štirih strank o vprašanju zemljiških pogodb, na katerem so to vprašanje prepustili v reševanje ministrskemu svetu, izjavil, da socialni demokrati ne bodo dopustili nobenega odlašanja v vprašanju zemljiških pogodb in da mislijo, da ga bo treba rešiti čimprej, najkasneje do konca januarja. Dejal je tudi, da PSDI glede zemljiških pogodb, zlasti glede načela «upravičenih razlogov», ne more delati kompromisov. Ko so ga novinarji vprašali, kaj bi se zgodilo, ko vprašanje zemljiških pogodb do 31. januarja ne bi bilo rešeno, je Matteotti odgovoril: «Napravite ustrezne sklepe».

Januar je prešel, «ustreznih sklepov» PSDI pa ni. Nasprotno so bili socialni demokrati potisnjeni v defenzivo pred demokristjanskim izsiljevanjem, ki ga današnjo članek v «Popolu» še bolj poudarja.

A. P.

Brosio v Washingtonu

WASHINGTON, 1. — Novi italijanski veleposlanik v ZDA Manlio Brosio je prispel včeraj zvečer z vlakom iz New Yorka v Washington. Na postaji ga je pozdravil začasni namestnik državnega podtajnika Walworth Barbour.

Brosio, ki ga je ameriški tisk že včeraj pozdravil s precejšnjimi slavospevi, bo v četrtek predložil poverilnice predsedniku Eisenhowerju, kmalu nato pa namerava začeti razgovore s predstavniki državnega tajništva, predvsem v zvezi z možnostmi ameriške gospodarske pomoči Italiji in z bližnjim obiskom ministrskega predsednika Scelbe in zunanjega ministra Martina v Washingtonu.

Iz New Yorka je nameravala danes odpotovati v Rim Clare Luce, veleposlanik ZDA v Washingtonu. Vkrcala se je na letalo družbe TWA, ki vozi na liniji iz New Yorka v Pariz. Toda zaradi okvare na motorju se je moralo letalo po enournem letu vrniti na newyorško letališče. Clare Luce je zaradi tega odložila odhod iz New Yorka do jutri. V Rim bo prispela v soboto ali nedeljo, ker se namerava nekoliko ustaviti v Parizu.

Menderes in Keprulu nadaljujeta razgovore

Tudi včeraj so še vedno obravnavali politična vprašanja
Razgovori se zaključijo danes, ko bo tudi izdano poročilo

RIM, 1. Danes so se v vili Madama nadaljevali italijansko-turški razgovori. Sestanek med ministrskima predsednikoma in zunanjima ministroma obeh držav je bil danes popoldne in je trajal dve uri. Čeprav so prvotno napovedovali, da bodo politična vprašanja izčrpana na prvem sestanku in da bodo danes govorili o gospodarskih odnosih med obema državama, pravil danes poluradna ANSA, da so bili današnji razgovori «pretežno posvečeni proučevanju političnih vprašanj, zlasti v zvezi s položajem na sredozemskem področju».

Pred današnjim sestankom je turški ministrski predsednik Menderes novinarjem izrazil svoje zadovoljstvo nad potekom razgovorov in se zahvalil za sprejem, ki ga je doživel v Rimu. Italijanski zunanji minister Martino pa je izjavil, da bodo po njegovem mnenju razgovori «pripeljali do konkretnih rezultatov» in da so pri prvih stikih ugotovili «popolno enakost mnenj glede vprašanj splošnega značaja, ki zanimajo Italijo in Turčijo».

Jutri ob 11. uri predpoldne bo še ena seja, za popoldne pa pričakujejo, da bo izdano uradno poročilo o razgovorih.

Danes predpoldne sta Menderes in Keprulu obiskala Vatikan, kjer ju je sprejel papež na zasebno avdienco, ki je trajala 20 minut. Pomen tega obiska je v tem, da se je zgodilo prvič, da je v modernem času papež sprejel osebnosti turške vlade. Turški katoličani — ki jih je sicer samo 17.000 — so v zadnjem času začeli zahtevati vzpostavitev diplomatskih odnosov z Vatikanom. Zaenkrat je v Turčiji apostolski delegat, ki pa je akreditiran sam pri domačih škofih.

Na Vatikanu sta si Menderes in Keprulu ogledala tudi Sikstinsko kapelo, Petrovo cerkev in muzeje.

Tudi italijanski tisk posveča precej pozornosti obisku turških državnikov in govori predvsem o dobrem ozračju, v katerem potekajo razgovori. Socialdemokratska «Giustizia» pravi, da sta Italija in Turčija «dva osnovna stebra varnostnega položaja na Sredozemlju» in dodaja, da vprašanje morebitnega vstopa Italije v balkanski pakt ni na dnevnem redu rimskih razgovorov, da pa je mogoče, da ga bodo omenili na sestankih «na visoki ravni». Genovski «Corriere della Liguria» pa pravi, da «dejstvo, da se razgovori med italijanskimi in turškimi ministri dotikajo tudi vprašanja varnostne koordinacije z balkanskim sistemom, še ne pomeni, da bo postavljeno vprašanje pristopa Italije v ta pakt». Nekateri listi pa ne morejo mimo tega, da ne bi namigovali na «nesoglasja v balkanskem paktu zaradi grških zahtev po Cipru in zaradi jugoslovanske politike zbliževanja z vzhodnoevropskimi državami in z Italijo».

Rimski «Tempo» pa pravi, da bodo «tisti dan, ko bo mogoče napisati diplomatsko zgodovino tržaškega vprašanja, Italijani z velikim zadovoljstvom zvedeli za vlogo, ki jo je odigrala Turčija, da bi italijansko stališče naletelo na večje razumevanje».

Hansen imenovan za predsednika danske vlade

KOPENHAGEN, 1. — Danski kralj je danes uradno imenoval za novega vladnega predsednika H. C. Hansena, ki bo še dalje ostal tudi zunanji minister. Hansen je izjavil, da ne bo sprememb v vladni politiki in da bo obrazložil svoj program prihodnji torek v parlamentu. Hansen je že opravljal posle vladnega predsednika od sobote, ko je vladni predsednik Hedtoft nenadoma umrl.

Vodstvo socialdemokratske stranke je danes Hansena soglasno izvolilo za voditelja stranke. Hansen ima 47 let in je v sedanji vladi od leta 1953.

Hatojama o odnosih s Kitajsko

TOKIO, 1. — Cesar Hirohito je uradno potrdil razpis volitev za 27. februarja. Nad tisoč kandidatov se je prijavilo za 467 poslanskih mest. Opazovalci napovedujejo, da bo Hatojamova demokratska stranka dobila največje število glasov, da pa ne bo dobila absolutne večine.

Ministrski predsednik Hatojama je danes na tiskovni konferenci izjavil, da se mu zdi gotovo, da kitajska ljudska republika želi normalizirati svoje odnose z Japonsko. Dodal je, da je prepričan, da se bodo odnosi med obema državama izboljšali v bližnji prihodnosti. «V tem primeru, je pripomnil, bo potrebno upoštevati stvarnost in priznati istočasno komunistično Kitajsko in nacionalistično».

M. Pavičević predstavnik FLRJ v tajništvu balk. zveze

BEOGRAD, 1. — Z ukazom predsednika republike je bil postavljen za predstavnika FLRJ v odboru stalnega tajništva ankarskega sporazuma Miša Pavičević, jugoslovanski veleposlanik v Ankari.

Sovjetsko vabilo švedskim poslancem

STOCKHOLM, 1. — Prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR je poslal obema zbornicama švedskega parlamenta vabilo, naj bi delegacija švedskih parlamentarcev prišla na prijateljski obisk v Sovjetsko zvezo. Domneva se, da bo vabilo sprejeto in da bo švedska delegacija odpotovala v Moskvo v začetku poletja.

Čistka „berijevcev" na Poljskem

LONDON, 1. — Kakor je poročal 27. januarja list «Tribunaludu», so bili trije visoki voditelji v ministrstvu za državno varnost odstavljeni. Ti so: ravnatelj preiskovalnega odelka v ministrstvu za državno varnost Jacek Rozanski, ki je bil že aretiran in ki ga bodo prijavili sodišču «zaradi zlorabe oblasti in ker je uporabljal nezakonite metode pri svojih preiskavah»; drugi je načelnik odelka istega ministrstva Anatol Feygin, tretji pa namestnik ministra za javno varnost Roman Romkowski; oba sta bila izključena iz partije pod obtožbo «partiji škodljivega obnašanja».

Nehru kritizira pogodbo SEATO

LONDON, 1. — Druga seja konference vladnih predsednikov Commonwealtha je bila danes od 12 do 14.10. Popoldne so se ministri ponovno sestali in na tej seji so govorili o vprašanjih, ki so v zvezi z obrambo. Te seje pa se niso udeležili ministrski predsedniki Indije, Pakistana in Ceylona, ker niso pri tem vprašanju neposredno zainteresirani.

Kakor poročajo v obveščenih krogih, so danes zjutraj zaključili razpravljanje o Formozi. Že včeraj pa je Nehru obrazložil svoje stališče v zvezi s položajem na Daljnem vzhodu. Med drugim je izjavil, da so obrambne pogodbe, kakršna je pogodba SEATO, «zastarele». Baje je Nehru tudi dejal, da je prepričan, da se Kitajci ne bodo «zatekli k vojaškim napadom klasičnega tipa», pač pa da bodo poskušali pridobiti «naslanjajoč se na socialno agitacijo in na nacionalistične zahteve». Dalje je Nehru dejal, da je treba po njegovem mnenju Formozo, ki je kitajska zemlja, vrniti Kitajski in da tudi sedež v Varnostnem svetu pritiče pekinški vladi. «Delali bi si utvare, je baje poudaril Nehru, če bi mislili, da lahko preprečimo povratek Formoze Kitajski».

V istih krogih poročajo, da je Churchill v svojem otvoritvenem govoru podal obširen pregled mednarodnega položaja ter je poudarjal, kako velika nesreča bi bila za človeštvo nova vojna, ki bi uničila na milijone ljudi.

Uradno poročilo, ki so ga objavili zvečer, pravi, da so se ministrski predsedniki na jutranji seji seznanili z razgovori v Varnostnem svetu o položaju na Daljnem vzhodu in so pozneje nadaljevali splošno razpravo o mednarodnem položaju, zlasti pa o zadnjem razvoju položaja v Evropi in na Srednjem vzhodu.

Popoldne pa so ministrski predsedniki Velike Britanije, Kanade, Avstralije, Nove Zelandije, Srednjeafriške zveze ter južnoafriški ministrski podpredsednik proučili razne obveznosti, ki so bile sprejete v okviru NATO v Evropi, Afriki in v Južnem Pacifiku.

Senat ZDA odobril pogodbo o SEATO

WASHINGTON, 1. — Ameriški senat je danes z 82 glasovi proti 1 odobril manilsko pogodbo. Proti je glasoval republikanski izolacionistični senator Langer, ki je med debato izjavil, da bi morale ZDA misliti same nase in se držati izven mednarodnih zapletljajev.

Izmenjava atomske dokumentacije med SZ, Anglijo in Francijo

KOPENHAGEN, 1. — Britanski znanstvenik Dennis Taylor je v razgovoru z dopisnikom danskega konservativnega lista «Dagens Nyheder» izjavil v zvezi z vestmi, objavljenimi v Vzhodni Nemčiji, da so v Sovjetski zvezi izdelali atomski avtomobil, izjavil, da po njegovem mnenju sedaj še ni mogoče izdelati takega avtomobila predvsem zaradi tega, ker ne bi bilo mogoče preprečiti nevarnosti radioaktivnih izžarevanj reaktorja, tudi če bi v ta namen uporabili posebne kovine.

Taylor je poleg tega povedal, da si že nekaj mesecev med Sovjetsko zvezo na eni strani ter Francijo in Veliko Britanijo na drugi strani izmenjujejo atomske dokumentacije.

HONGKONG, 1. — Agencija «Nova Kitajska» javlja, da bodo letos zgradili na Kitajskem 21 velikih industrijskih podjetij, med katerimi bodo prve kitajske tovarne avtomobilov in traktorjev.

Počasen napredek razgovorov o načrtu oboroževalne agencije

Za borbo o proceduralnih vprašanjih se skrivajo politična nesoglasja - Ustanovitev delovne podskupine za standardiziranje oborožitve - Angleži napovedujejo svoj protinačrt

PARIZ, 1. — Delovna skupina začasne komisije Zahodnoevropske zveze, ki proučuje načrt o oboroževalni agenciji in ki je včeraj po desetdnevnem presledku ponovno začela zasedati, se je danes v palači Chaillot zopet sestala in med drugim sklenila imenovati podskupino, ki bo proučevala vprašanja standardiziranja orožja. Delovna skupina se bo jutri ponovno sestala.

Med včerajšnjo sejo je francoska delegacija predložila delovni skupini noto o ustanovitvi in načinu delovanja podskupine za standardiziranje in koordinirano produkcijo vojaškega materiala. Med današnjo sejo sta italijanska in nemška delegacija predložili dve kratki spomenici o istem vprašanju in pri tem povzeli nekatere smernice iz francoske note, nekatere pa dodali iz svojega. Delovna skupina se je končno odločila za nemško besedilo, ki predvideva ustanovitev delovne podskupine, ki bi spet morala sestaviti pododbore za razna vprašanja. Delegacije bodo jutri imenovale izvedence v to podskupino, ki bo začela delovati v četrtek.

Na zahtevo holandske delegacije je pomočnik glavnega tajnika NATO Weicher danes popoldne prikazal proučevanja v okviru NATO glede standardiziranja orožja. Britanski delegat Sir Christopher Steele pa je napovedal, da bo na jutrišnji seji predložil angleški protinačrt o vprašanju oborožitvene agencije.

Sicer pa se delovna skupina še vedno otepa s proceduralnimi vprašanji, predvsem s točnim dnevnim redom. Na videz gre sicer za povsem formalen spor, za katerim pa se skrivajo politična nesoglasja; dejansko je od vrstnega reda, po katerem bodo obravnavali posamezna vprašanja, odvisno, kako se bodo razgovori nadalje razvijali in glede katerih točk bo mogoče doseči sporazum.

Obenem s konferenco o oborožitvenem poolu so se v Parizu začeli razgovori med francoskimi in posarskimi gospodarskimi izvedenci o načinu obnovitve gospodarskih sporazumov med Posarjem in Francijo. Zaradi nedavnega francosko-nemškega sporazuma o Posarju bo potrebna določena revizija dosedanjega sporazuma.

Razgovori v Bagdadu

BAGDAD, 1. — Arabska delegacija, ki ima nalogo pogajati se z bagdadsko vlado, se je danes ponovno sestala z iraškimi predstavniki.

Sirijski ministrski predsednik je danes novinarjem izjavil da po njegovem mnenju ne bo težko doseči sporazuma med Irakom in ostalimi državami Arabske lige, zato da se spremeni v dejansko obrambno orodje varnostni pakt, ki je do sedaj ostal izključno na papirju. Dejal je tudi, da je prepričan, da se Bagdad ne bi povezal z Ankaro, če bi se ta pakt ves čas uveljavljal. Na koncu je se potrdil, da ima delegacija, ki je prišla v Bagdad, nalogo razpravljati o spornih točkah, glede katerih se ministrski predsedniki niso mogli sporazumeti med konferenco v Kairu.

«Primer Schoerner»

BONN, 1. — Frankfurtski založnik Friedrich Rudl, ki je v nedeljo objavil hude obtožbe na račun bivšega Hitlerjevega maršala Schoernerja med drugim, da je spomladi leta 1945 dajal «katastrofalna povelja» nemškim četam na Češkem, da je prepustil usodi 60.000 ranjenih vojakov itd.) je poslal državnemu tožilcu v Muenchenu brzojavko z zahtevo, naj ga zasliši o teh obtožbah.

Muenchenski državni tožilec pa je izjavil danes predpoldne, da «material, doslej predložen proti bivšemu maršalu Schoernerju, ne zadostuje za izdajo zapornega naloga proti njemu». Ves material, ki ga tožilstvo dobiva, je dejal tožilec, se skrbno proučuje ob upoštevanju obstoječih zakonov glede nacističnih zločinov. Zaporni nalog pa je mogoče izdati samo, če obstaja sum, da bo neki državljan izvršil zločin ali se hotel z begom izogniti pravici.

Bivši maršal Schoerner se je brzojavno obrnil na kanclerja Adenauerja s prošnjo, naj mu pomaga dokazati nedolžnost. Adenauer mu je v odgovoru zagotovil, da se bo pred obtožbami lahko branil, dejansko pa je njegovo prošnjo zavrnil: «Če bo državno tožilstvo proučevalo obtožbe proti vam — pravi Adenauer — je jasno, da boste po veljavni kazenski proceduri imeli možnost, da vas zaslišijo».

Schoerner se je pred kratkim vrnil iz ZSSR, kjer je bil obsojen kot vojni zločinec.

BEOGRAD, 1. — Državni svetnik dr. Milan Bartoš in avstrijski veleposlanik dr. Walter Wodak sta danes v Beogradu podpisala začasno veterinarsko konvencijo, ki ureja veterinarsko obmejno službo med Avstrijo in Jugoslavijo. Po doseženem sporazumu med obema vladama se bosta do konca leta sestali delegaciji obeh držav,

Z današnjo razpravo o Severni Afriki se začenja nova preizkušnja za Mendès-Francea

Pogajanja o Tuniziji se še nadaljujejo - Dva «tehnična» poraza vlade v skupščini
Molletove izjave o stališču socialistov - Burgiba upa na sporazum - Demonstracije v Lille

PARIZ, 1. — Vlada Mendes-Francea se pripravlja na novo preizkušnjo med razpravo o Severni Afriki, ki se bo začela jutri v narodni skupščini. Izid razprave bi utegnil biti usoden za vlado.

Nasprotniki Mendes-Francea bodo verjetno načeli tudi splošno vladno politiko in s tem razvili na vseh frontah ofenzivo proti vladi. Mendes-France je že sporočil, da bo povezal obstoj vlade s predlogom o ureditvi severnoafriškega vprašanja in bo postavil vprašanje zaupnice, o kateri bo skupščina glasovala v soboto.

Prvi znaki razpoloženja skupščine so se pokazali včeraj, ko je nasprotnikom vlade uspelo poraziti vlado s 325 glasovi proti 286, ko so glasovali o začasnih kreditih proračuna za februar. Proračun za leto 1955 ni bil namreč še odobren in zaradi tega je vlada prisiljena od meseca do meseca zahtevati izglasovanje začasnih kreditov.

Danes pa je skupščina zadala vladi rov udarec, čeprav gre, kakor včeraj, le za «tehničen» poraz. S 580 glasovi proti 34 je skupščina izglasovala resolucijo, ki jo je predložil demokristjanski poslanec Cayeux, in s katero se zahteva odložitev razprave finančnega proračuna ter se vlada poziva, naj predloži načrt zakona o reorganizaciji plač državnim nameščencem. Se prej je skupščina s 320 glasovi proti 220 zavrnila podobno resolucijo o odložitvi, ki sta jo predložila kominformist Lamps in progresist Meunier.

Današnje glasovanje, ki sledi že omenjenemu včerajšnjemu negativnemu glasovanju, je zapustilo v parlamentarnih krogih globok vtis, ker kaže, da so Mendes-Franceovi nasprotniki odločeni voditi ostro borbo proti njemu, ko se bo jutri začela debata o Severni Afriki. Opoziciji so se te dni pridružili tudi prijatelji René Mayerja, ki pripada radikalsocialistični stranki.

Proti vladi so danes glasovali tudi socialisti. Pri tem pa je treba poudariti, da so socialisti od začetka izjavili, da so napovedani poviški državnim nameščencem nezadostni, in da gre sedaj le za odložitev razprave, dokler vlada ne predloži novega načrta zakona.

Pozneje je skupščina odobrila proračun ministrstev za zunanje zadeve, za prosveto in kmetijstvo.

Za vlado je medtem prišla še nova nadloga. Danes je več tisoč kmetov demonstriralo v Lilleu proti politiki vlade na področju kmetijstva. Med demonstracijo je prišlo do spopadov s policijo, ki je uporabljala solzilne bombe.

Bivši vladni predsednik Reynaud je v skupščini predložil interpelacijo, v kateri zahteva od vlade pojasnila «zaradi brutalnosti policije». Enako interpelacijo je predložil tudi poslanec Paul Antier, ki pripada kmečki stranki.

V zvezi z debato o Severni Afriki, ki se bo začela jutri, pa se je Mendes-France danes razgovarjal z glavnim tajnikom socialistične stranke Guy Molletom. O včerajšnjem razgovoru med vladnim predsednikom in delegacijo socialistične stranke je Mollet izjavil, da stališče socialistov glede Severne Afrike ni isto kakor dela večine. Ce ta del večine namreč trdi, da je politika vlade v tem oziru preveč «predzna», so socialisti prav nasprotnega mnenja.

Medtem vlada nadaljuje pogajanja s tunizijskimi predstavniki. Pogajanja bi se utegnila zaključiti morda še tik pred začetkom debate ali pa morda tudi med debato. Zatrjuje se, da ugodno potekajo. Voditelj tunizijske nacionalistične stranke Neodestur, Burgiba je dopisniku lista «Le Monde» izrazil prepričanje, da tunizijsko ljudstvo «upa na modrost in na čut odgovornosti Francozov ter da goji vse zaupanje vanje, toda s svoje strani pričakuje enako zaupanje s francoske strani».

Danes se je Mendes-France udeležil tudi seje senatnega odbora za zunanje zadeve, kjer je sporočil, da je predsednik podpisal dekret o ratifikaciji manilskega pakta. Na kritiko nekaterih članov komisije je Mendes-France izjavil, da pakt ni bil predložen v odobritev skupščini, ker na podlagi francoske ustave to ni potrebno.

Na vprašanje o položaju Formoze je Mendes-France odgovoril, da Formoza ni «predvidena v Seato» in da nima nič kaj opraviti s tem paktom.

Mendes-France je poročal tudi o svojih razgovorih z Adenauerjem.

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je bil leta 1758 rojen v Zgornji Šiški Valentin Vodnik, slovenski preroditelj, prvi slovenski pesnik in utemeljitelj slovenskega časnikarstva.

Danes, SREDA 2. februarja
Svečnica, Ljubomira
Sonce vzide ob 7.27 in zatone ob 17.11. Dolžina dneva 9.44. Luna vzide ob 0.39 in zatone ob 12.12.
Jutri, CETRTEK, 3. februarja
Blaž, Jagoda

ODBOR BREZPOSELNIH MLADINCEV NA GENERALNEM KOMISARIATU

Brezposelni mladinci zahtevajo sorazmerno zaposlitev vajencev

Zahtevajo raztegnitev novega zakona o vajencih in izboljšanje programov v usposobljenostnih tečajih - Odbor je v odsotnosti Palamare sprejel njegov tajnik dr. Santini

Clani odbora brezposelnih mladincev so skupno s predstavniki mladinskih gibanj PSVG, PRI, KP in Delavske zveze šli včeraj na sedež vladnega generalnega komisariata, da bi seznanili dr. Palamaro z resnim vprašanjem mladinske brezposelnosti. Zaradi odsotnosti dr. Palamare jih je sprejel njegov tajnik dr. Santini. Po daljšem razgovoru so mu izročili pismo, v katerem zahtevajo:

1. Naj se zakon o vajencih, ki ga je že sprejel italijanski parlament, takoj po njegovi objavi v Uradnem listu raztegne na Trst. Hkrati pa naj se ohranijo tudi nekatere ugodnosti, ki jih vsebuje ukaz št. 5 bivše ZVU, ki je bil izdan prav zato, da se pospeši najemanje vajencev.

2. Upoštevajoč, da je dal ukaz št. 5 le pičle rezultate v zaposlitvi vajencev v industrijski stroki in da tudi ni pričakovati, da bi novi zakon mnogo izboljšal sedanji položaj, naj vladni generalni komisariat določi, da mroajo podjetja sprejeti na delo vsaj 10 odstotkov vajencev sorazmerno z vso zaposleno delovno silo, kar je svoj čas že zahteval v svoji resoluciji tržaški občinski svet.

3. Izboljšajo in spremenijo naj se kriteriji in programi usposobljenostnih in prekvalifikacijskih tečajev. Doba trajanja teh tečajev naj se podaljša vsaj toliko, da si lahko učenci pridobijo v njih vsaj osnovno teroretično in praktično znanje, česar ni mogoče doseči v šestih mesecih, kolikor trajajo sedaj ti tečaji.

4. Začnejo naj se takoj napovedana javna dela, pri katerih je treba zaposliti znaten del brezposelnih mladincev.

Dr. Santini je obljubil mladincem vso pomoč. Prav bi bilo, da bi se oblasti končno resno lotile tega vprašanja.

DANES V TRZASKI LADJEDELNICI

Postavitev gredljev za 2 petrolejski ladji

Danes bodo v ladjedelnici CRDA v Tržiču postavili gredelj dvema 19.000-tonskima petrolejskima ladjama. Novi ladji bosta imeli konstrukcijsko številko 1.814 odnosno 1.815 in ju bodo gradili za podjetje «Cosarma» iz Palerma. Pogonske stroje za obe ladji tipa CRDA-Sulzer 10 SD bo gradila tovarna strojev Sv. Andreja v Trstu. Izročitev ladij je predvidena v drugem tromesečju 1956.

Novi odloki gen. komisarja

Vladni generalni komisar, dr. Palamara, je izdal nekatere odloke, ki se tičejo spodaj navedenih zadev.

Povračilo davka na proizvodnjo od bencina, vsebovanega v izvoženih lakih: Z veljavnostjo od 4. t. m. se raztegne na Tržaško ozemlje ministrski odlok z dne 1.11.54, objavljen v Uradnem listu republike Italije št. 15 dne 20.1.1955.

Cene petrolejskih proizvodov: Z veljavnostjo od 26.7. 1954 se raztegneta na Tržaško ozemlje ukrepa medministrskega odbora za cene št. 440 z dne 24.7.54 (objavljen v Uradnem listu republike Italije št. 168 dne 26.7.54) in št. 441 z dne 24.7.54 (objavljen v Uradnem listu republike Italije št. 170 dne 28.7.54), s katerim se določajo najvišje cene raznih vrst bencina in gazolina, upoštevajoč nove količnike davka na proizvodnjo omenjenih proizvodov.

Pravilnik o postopku za reševanje rekurzov pri državnih poklicnih svetih geometrov, arhitektov, ekonomistov in komercialistov, inženirjev in računovodij: Na Tržaško ozemlje se raztegnejo razni ministrski odloki, ki urejajo te zadeve.

Posvetovalna komisija za kršitve valutnih predpisov: Razveljavljajo se odloki ZVU št. 155 z dne 20.7.49, št. 138 z dne 14.7.50 in št. 172 z dne 16.10.52 in začnejo ponovno veljati na Tržaškem ozemlju predpisi, vsebovani v 6. in 7. členu kr. zak. odloka št. 794 z dne 12.5.38, na podlagi katerih spadajo kršitve v valutnih zadevah in pri izmenjavi z inozemstvom v pristojnost posebne posvetovalne komisije, ustanovljene pri ministrstvu za izmenjave in valute, ki izrazi svoje utemeljeno mnenje o kršitvah ter da predloge o značaju in obsegu kazenskih ukrepov, ki jih smatra za primerne.

Novi šef tiskovnega oddelka generalnega komisariata

Prof. Renato Lefevre, načelnik oddelka za italijanski tisk pri predsedstvu vlade, je dokončal svoje poslanstvo, ki je obstajalo v prevzemu in reorganizaciji tiskovne in informativne službe prejšnje ZVU in ki mu je bilo zaupano ob prehodu Tržaškega ozemlja pod italijansko upravo.

Vladni generalni komisar je z odlokom, ki je v tisku, imenoval za načelnika tiskovne in informativne službe komisariata dr. Cristano Ridomija.

Predvideni odhodi na rednih pomorskih progah

Po predvidevanjih bo znašalo skuno število rednih tržaških pomorskih zvez 79, kar je nekaj več kot v februarju 1954, ko jih je bilo 75.

Največ rednih prog je proti Levantu, na katerih bo v februarju 36 odhodov. Proti Afriki bo 13 odhodov, 8 proti Severni Afriki, 6 na progi Trst - Sicilija - Malta - Tirensko morje - Spanija, 7 proti Zapadni in Severni Evropi, 3 proti Perzijskemu zalivu - Indiji - Pakistanu - Daljnemu vzhodu in 2 proti Južni Ameriki.

Število odhodov ladij pod jugoslovansko zastavo se bo po teh predvidevanjih nekoliko znižalo, a še vedno doseglo visoko število 12 rednih odhodov.

Razne vesti

OBVESTILO KMECKE ZVEZE

Obveščamo, da bo jutri 3. t. m. ob 19. uri v običajnih prostorih v Križu sestanek Kmečke zveze.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

PRED KONFERENCO O TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Avstrijski predlog za okrepitev rednih tržaških pomorskih zvez

Po tem predlogu naj bi Genova, ki je prenatrpana s progami, odstopila Trstu po en odhod na tistih progah, ki imajo po tritedenske odhode

Kot poroča znani dunajski tednik «Verkehr», je pred kratkim v obliki rokopisa izšel «očitno samo za informacijo pristojnih krogov izdelan in zatorej težko dostopen elaborat», ki ga je «očitno sestavil izkušen strokovnjak». Iz tega elaborata, ki nosi naslov «Avstrija in Trst» in ki po vsej verjetnosti ni brez zveze s pripravljanjem na bližnjo konferenco o tržaškem pristanišču, objavlja «Verkehr» na žalost samo kratek citat, ki govori o odnosih med Trstom in Genovo.

Elaborat našteva med drugim ladijske odhode iz Genove (175) in iz Trsta (70) in priporoča kot najhitrejšo in tudi najpravičnejšo rešitev vprašanja premajhnega števila ladijskih odhodov iz Trsta, da bi Genova od onih linij, ki predvidevajo tri odhode tedensko, odstopila Trstu po en odhod na teden, ki bi služil tudi Benetkam.

«Za Genovo — pravi avstrijski elaborat, kot ga citira «Verkehr» — bi to ne pomenilo nobene škode, saj presega promet blaga v tem pristanišču v takšni meri njegovo zmogljivost, da prihaja večkrat do zatrpanosti in težav. Avstrijskega blaga Genova vsekakor ne bi izgubila, kajti to blago gre, kolikor ne pride v poštev Trst, na splošno skozi severnomorska pristanišča. Nasprotno pa bi za Trst pomenila takšna pravična razdelitev pomorskih služb odločilno izboljšanje njegove gostote odhodov z vsemi ugodnimi posledicami. Se važnejše bi morda bilo, da bi boljše ladijske zveze Trsta privedle tudi italijansko gospodarstvo do tega, da bi pošiljalo svoje blago k vsakokratnim, zdaj mnogo pogostejšim odhodom iz Trsta ali Benetk. Ladje, ki ne bi bile polno izkoriščene z avstrijskim prevozom, bi lahko torej dopolnile svoj tovor ne le z nemškim, češkoslovaškim ali madžarskim, temveč v znatnih količinah tudi z italijanskim blagom. Ustvarjanje ustreznih pogojev pa mora biti v prvi vrsti stvar Italije», pravi omenjeni elaborat.

«Verkehr» objavlja še nekaj podatkov o prometu v genovskem pristanišču, opozarja na primer na veliko razliko med odhodi in prihodi, zlasti na stalno, absolutno in relativno zmanjševanje odhodov blaga, na povečanje deleža trdnih in tekočih goriv v skupnem prometu itd. Zanimivi so podatki o avstrijskem prometu skozi Genovo, ki kažejo, da je ta promet sicer majhen (dokaj manjši kot avstrijski promet skozi Reko), da pa je predlanskim po hudem padcu leta 1951-52 začel spet naraščati. Avstrijski promet v genovskem pristanišču je znašal leta 1950 30.381 ton (uvoz v Avstrijo 18.834, izvoz iz Avstrije 11.547) leta 1952 12.223 ton (7681 — 4542 ton), leta 1953 15.181 ton (12.671 — 2510 ton).

Zanimiva je tudi primerjava kilometrskih razdalj med važnejšimi avstrijskimi mesti ter Trstom in Genovo:

	Razdalje v km Trst	Genova
Innsbruck	440	558
Celovec	192	638
Linz	499	909
Dunaj	514	963

Geografske razdalje med Trstom in Avstrijo odnosno Genovo in Avstrijo so v tako korist Trsta, da bi ne smela iti niti tona blaga skozi genovsko pristanišče. Vendar pa praksa kaže, da visoko število pomorskih zvez, s katerimi razpolaga Genova, medtem ko je Trst brez njih, priteguje vseeno ne ravno neznaten del avstrijskega tranzita.

Nesreča v ILVA

Včeraj ob 13.25 se je pripetila precej huda nesreča v tovarni «ILVA» v Skednju. V 40-letnega Antonija Di Fonso iz Ul. Teatro Romano 16, je nenadoma priletel električni voziček, ki ga je ranil v levo nogo in mu hudo poškodoval obe stopali.

Kje so spričevala?

Starši slovenskih osnovnošolskih otrok se z začudenjem sprašujejo kaj pomeni, da njih otroci še niso prejeli izpričeval za prvo tromesečje, kot so jih prejemali vsa leta doslej skoraj redno brez zamud. Kot znano, se je prvo šolsko tromesečje zaključilo že 24. decembra in bi otroci morali dobiti spričevala najkasneje takoj po božičnih in novoletnih počitnicah. Danes pa smo že v februarju, a o spričevalih ni ne duha ne sluha tako, da so si učitelji na nekaterih šolah morali pomagati s tem, da so učencem vpisali rede kar v navadne šolske zvezke.

Kje je temu vzrok? Solske oblasti se baje izgovarjajo, da še niso dotiskani formularji za spričevala. Toda ta izgovor bi lahko veljal kvečjemu za nekaj prvih dni, nikakor pa ne za skoraj enomesečno zamudo, saj bi v tem času najbolj skromna tiskarna lahko formularje že davno izdelala.

Zato se ni mogoče otresti vtisa, da gre tu bolj kot za kakšno birokratsko počasnost, za nemaren odnos šolskih oblasti do slovenske šole, saj so spričevala na italijanskih osnovnih šolah izdali pravočasno.

V imenu staršev in v interesu resnosti in nemotenosti rednega pouka naših otrok zahtevamo, da šolska oblast takoj poskrbi za izdajo spričeval. Ce je to bilo mogoče vsa leta doslej, mora biti tudi in še toliko bolj sedaj, ko imamo mnogo večja jamstva za nemoteno poslovanje slovenskih šol na Tržaškem.

ODHOD NAČELNIKA ODDELKA ZA JAVNA DELA DR. CAFFARELLIJA

Izdelani so načrti za javna dela v okviru izrednih vladnih nakazil

Pripravljen je tudi 15. gospodarski načrt za letošnje prvo šestmesečje - SELAD bodo postopno ukinili

Dr. Caffarelli, načelnik oddelka za javna dela pri generalnem komisariatu, se je včeraj poslovil od predstavnikov tržaškega tiska. Na sestanku, ki je bil v njegovi pisarni v palači javnih del, so bili prisotni poleg časnikarjev tudi novi načelnik oddelka za javna dela dr. Palumbo, trije ožji sodelavci dr. Caffarellija, prof. Lefevre, dosedanji načelnik urada za tisk in informacije komisariata, ki bo prav tako te dni zapustil Trst in dr. Manzutto od tiskovnega in informativnega urada.

Dr. Caffarelli je časnikarjem predstavil novega načelnika in se v kratkem nagovoru zahvalil tržaškim listom, ki so, kot je sam dejal, lojalno sodelovali z njim s konstruktivnimi kritikami na tem važnem področju javne uprave. Nov načelnik pa je izrazil željo, da bi tržaški listi še naprej tudi z njim sodelovali in izjavil, da je pripravljen v vsakem trenutku dati listom vsa pojasnila v zvezi z javnimi deli.

V razgovoru, ki je trajal eno uro, so bili časnikarji hkrati tudi obveščeni o raznih načrtih o novih javnih delih, gradnji novih ljudskih stanovanj, itd. Dr. Caffarelli je povedal, da je oddelek za javna dela že pripravil vse načrte za prva velika javna dela v okviru izrednega nakazila vlade za Trst. Ta načrt bo danes predložen komisarju dr. Palamari. Do 10. t. m. pa bodo predložili generalnemu komisarju še drugi načrt. Oba ta načrta vsebujeta dela za nad 3 milijarde lir. Ta dela, ki jih mora dokončno odobriti še rimski parlament, se bodo verjetno začela že v prihodnjem mesecu. Hkrati je dr. Caffarelli tudi povedal, da je njegov oddelek že pripravil 15. gospodarski načrt za letošnje prvo šestmesečje v katerem so vključene postavke za nadaljevanje javnih del, ki so jih začeli izvajati z dosedanjimi gospodarskimi načrti. Do sedaj še ni znano če bo ta načrt sprejet tako kot so ga predložili, ker se še vedno vodijo pogajanja med generalnim komisariatom in zakladnim ministrstvom v Rimu, ki mora odobriti zahtevana denarna sredstva. Omenjeno je bilo tudi, da bo sedanja socialno-podporna ustanova za brezposelne delavce SELAD postopoma ukinjena s tem, da bodo vsaj odgovarjajoče število sedaj zaposlenih delavcev pri SELAD vključili v nova javna dela vladnega načrta v okviru izrednega nakazila 30 milijard lir. Dr. Caffarelli je priznal, da krizo tržaškega gospodarstva in predvsem zaposlitev velikega števila brezposelnih ni moč reševati samo z javnimi deli in izrazil željo, da bi se v Trstu razvilo delo v ladjedelnicah in sploh v industriji ter da bi se povečalo delo v pristanišču.

TRST JE DOBIL PRENOSLJIVI FLUOROGRAFSKI APARAT

Fluorografija uspešno sredstvo za pobijanje tuberkuloznih obolenj

Včeraj dopoldne prva fluorografska akcija v Padričah - Fluorografiranje tudi po vaseh in v tovarnah

Fluorografija je danes najmodernejše sredstvo za množično kontrolo zdravja prebivalstva, kakor tudi učinkovit pripomoček za odkrivanje tuberkuloze in drugih pljučnih obolenj, kot so n. pr. gnojni procesi na pljučih, pljučni rak, srčna obolenja itd. Fluorografiranje je način, s katerim zanesljivo ugotovimo začetna tuberkulozna obolenja, ko je še čas, da se s pomočjo učinkovitih zdravil, katera so danes že na razpolago, da uspešno ozdraviti.

Kakšna je razlika med navadnim rentgenskim pregledom in fluorografiranjem? Medtem ko je rentgenski pregled odvisen od volje posameznika, če se ta namreč hoče rentgensko pregledati, kar je zvezano s precejšnjimi stroški, je fluorografiranje množičnega značaja, ki ima precejšnje prednosti: ni zvezano s stroški, dobljeno sliko pa pregleda več strokovnjakov, kar mnogo pripomore do ugotovitve objektivnega stanja zdravja vsakega posameznega fluorografiranca.

V Trstu je stalen fluorografski aparat nameščen v palači RK na Trgu Sansovino, sedaj pa je prispel v naše mesto še en tak aparat, ki je nameščen na posebnem avtobusu in se ga zato lahko prevaža iz kraja v kraj. Včeraj je bil prvi množični pregled v ezulskem taborišču v Padričah, kjer so fluorografirali okoli 500 oseb moškega spola. Postopek je kaj enostaven: oseba, ki jo bodo fluorografirali, se bo do pasu slečena predstavila zdravniku, ki upravlja z aparatom in mu izročila listek z imenom in priimkom ter številko. Nato se bo postavila za ploščo, tehnik bo napravil fotografijo in stvar je za pregledanca končana.

Fotografski posnetek pljuč bodo nato pregledali strokovnjaki, ki jim gre skozi roke mesečno okoli 5.000 posnetkov. Izid fluorografije je naslednji: negativen, konfuzen zaradi tehničnih razlogov in končno pozitiven. Če je izid konfuzen, bodo pregledanca povabili na ponoven pregled, če pa je pozitiven, ga bodo povabili na sedež fluorografske zveze ter mu priporočili to in ono, kar je pač potrebno za njegovo zdravljenje. Pri tem je treba poudariti, da je v vsakem pogledu zajamčena popolna diskretnost ter bo izid fluorografiranja dostavljen vsakemu posameznemu pregledancu v zaprti kuverti.

Omenili smo že, da so včeraj dopoldne izvedli prvo fluorografsko akcijo v Padričah. V naslednjih dneh bodo obiskali še ostala ezulska taborišča, nato pa bodo začeli s sistematičnim pregledom podeželskega prebivalstva in delavcev, zaposlenih v industrijskih objektih. Ob tej priliki priporočamo vsem, da se odzovejo pozivu za pregled oz. fluorografiranje, saj je v interesu vsakega posameznika, da ve, ali je zdrav ali ne.

KRITIKE IN POROČILA

KRSTNA PREDSTAVA V TEATRO NUOVO

„Ljubimec v mestu"

Pri polni dvorani smo sinoči prisostvovali zanimivemu in dokaj problematičnemu odrskemu eksperimentu, krstni predstavi dramatične igre v dveh delih «Ljubimec v mestu» avtorja Ezia d'Errica.

Koncept in tehnika sta poizkus obuditve pirandelizma z rahlim naslonom na predvojni ekspresionizem. Ne snov ne tehnika nista posebno originalna. Zgodba učinkuje precej izmišljeno. Ekspozicija je predolga, prvo dejanje je tudi režijsko preveč razvlečeno. Igralci, med njimi simpatična Laura Solari in izkušena Isabella Riva, so bili deležni ob koncu predstave številnih aplavzov.

Recenzijo o uprizoritvi bomo priobčili kasneje.

Padec občinskega sluge

V bolnico in sicer na ortopedični oddelek je moral včeraj tudi 60-letni občinski sluga Gustavo Valberghi iz Ul. Lazzaretto vecchio 24. Valberghiju je dopoldne pri delu na občinskem dvorišču nenadoma spodrsnilo in znašel se je na tleh. Pri tem se je močno udaril v desno nogo in posebno v gleženj, ter bo moral zaradi tega ostati v bolnici vsaj teden dni.

MED VEŽBAMI NA SMUČARSKEM TEČAJU

Tragična smrt Tržačanke na smučanju v Bardonecchiji

Nesrečnemu dekletu se je pri padcu zlomila palica in se ji skozi oko zarila v možgane - Pogreb najbrž jutri

Tržaško javnost je včeraj hudo pretresla vest o tragični smrti komaj 23-letne študentke Marije Penkofer iz Trsta, ki je obiskovala zadnji letnik fizkulturnega zavoda, Farnesina v Rimu.

Marija Penkofer se je namreč po srednješolski maturi v Trstu odločila, da postane profesorica telovadbe in se je zaradi tega vpisala na omenjeni fizkulturni zavod v Rimu. Se za praznike je bila doma v Trstu pri starših in bratu, potem pa je skupno z ostalimi študentkami odpotovala v Bardonecchijo, kjer so se dekleta udeležile smučarskega tečaja pod vodstvom prof. Locatellija in Collija. V ponedeljek popoldne je Penkoferjeva odšla na smučišče imenovano «Pian del Sole» in se spustila v dolino. Pri spustu pa je nenadoma padla in ni več vstala. Eden izmed profesorjev, ki so sledili vajam mlade Tržačanke je skočil do nje, toda z grozo je ugotovil, da se je Mariji pri padcu smučarska palica zasadila v oko in se ji zarila v možgane. Nesrečno dekle je bilo na mestu mrtvo.

O tragični smrti so voditelji tečaja takoj obvestili starše pokojne športnice in brat se je včeraj podal na pot, da pripelje v rodni kraj mlado Marijo, ki je bila pridna dekle, priljubljeno med prijatelji in znanci in v posebno tolažbo bolnemu očetu. Pogreb Marije Penkofer bo najbrž jutri.

IZPRED KAZENSKEGA SODISCA

Vesten nočni čuvaj preprečil vlomilčeve namene

Italo Montanari, znani nočni čuvaj, ki je z vestnim izpolnjevanjem službe že večkrat zalotil zlikovce pri delu, je tudi decembra lani opazil nekega neznanca, ki se je sumljivo kretal okoli avtov na Trgu sv. Katarine. Toda tudi neznanec je opazil čuvaja in je zaradi tega takoj izginil. Ker pa je čuvaj opazil na avtomobilih znake vdora, je o zadevi obvestil policijo. Medtem pa so agenti letečega oddelka srečali na vogalu Ul. Mazzini z Ul. S. Spiridione znanega 33-letnega Marija Grandusa iz Ul. Gozzi in ker je imel krvavo roko, so ga seveda odpeljali na poveljstvo. Montanari je kasneje v njem spoznal neznanca, ki je krožil okoli avtov in vdiral vanje. Grandus je seveda moral pod težo dokazov priznati, da je hotel krasti a ni ničesar našel. Pri razbijanju šip pa se je ranil.

Tudi lastnika dveh s silo odprtih avtov in sicer 42-letni Emil Goriup iz Ul. Romanin in 37-letni Rolf Eichemberg iz Ul. Franca sta potrdila, da jima ni nič zmanjkalo, vendar sta vseeno utrpela 13.000 lir škode.

Tretji avto v katerega je Grandus vdrl, vsaj tako je pojasnil Montanari, pa je pripadal italijanski misiji, ki ima svoj sedež v Ul. sv. Katarina 2. Šofer je sicer pojasnil, da je tudi on nekaj sumil ker je našel v avtomobilu izvod časopisa «Messaggero Veneto», katerega on ni pustil v vozilu. Sicer je bil avto v najlepšem redu brez znakov vdora, zaradi česar je sodišče Grandusa oprostilo te točke obtožnice, obsodilo pa ga je za preostali poskusni tatvini in sicer na leto in 15 dni zapora ter na 6.300 lir globe.

Preds.: Fabrio, tož.: Visalli, zapisn.: Petrocelli, obramba: odv. Falconer.

Za nekaj kosov premoga bo moral sedeti 8 mesecev

Zaradi tatvine majhne vreče premoga bo moral 55-letni Alberto Gherardi, stanujoč v občinskem ogrevališču, sedeti 8 mesecev v zaporu in plačati 8.000 lir globe.

Moža je namreč 30. decembra lani aretiral neki agent, kateremu je Gherardi pojasnil, da je prišel na kolodvor, kjer je nameraval nabrati nekaj kosov lesa, katere bi nato prodal in si tako zaslužil nekaj malega za življenje. Ker pa je v bližini nekega vagona opazil premog in nedaleč tudi vrečo, je vse skupaj pobral in se hotel oddaljiti. Toda posrečilo se mu ni, zaradi česar bo moral zimo in tudi del poletja presedeti.

Preds.: Gnezda, tož.: De Franco, zapisn.: Magliacca, obramba: odv. Padovani.

Preveč so si ga privoščili

V ponedeljek so policisti ustavili v mestu 4 vinjene osebe in jih odpeljali na policijsko stražnico. Istega dne so aretirali in prijavili sodnim oblastem tudi 50-letnega Giacoma Figarja iz Ul. Gozzi št. 5 ter 60-letnega Domenica Ferro iz Ul. Corridoni 19, ki sta v pijanem stanju nadlegovala mimoidoče in motila promet.

Človeške kosti so našli

Že več dni se dogaja, da naletijo delavci, ki so zaposleni pri kopanju zemlje pri Sv. Soboti na človeške kosti, ki so bile v zemlji najmanj sto let.

Tudi včeraj so našli delavci nekaj ostankov človeških kosti, katere so odpeljali v mrtvašnico glavne bolnice na ogled pristojnim oblastem.

Nesreča na ladji

V ponedeljek ob polnoči so v glavno bolnico pripeljali 32-letnega mornarja Giovannija Cinzija, uslužbenega na ladji «Resi», ki je zasidrana ob pomolu Duca D'Aosta. Cinzi je ob 22. uri nenadoma padel z zadnje stopnice ladijske lestve. Pri padcu si je zlomil levi gleženj.

Lesen tram mu je padel na nogo

Včeraj ob 11.45 se je v mizarski delavnici «Toso» v Trstu v Ul. Gambini 5, ponesrečil pri delu 15-letni vajenec Claudio Chiacchi iz Cerejev. Pri prenašanju lesenih tramov, mu je eden zdrsnil in padel na levo roko, ter mu poškodoval gornji del prstov. Fant se bo zdravil nekaj dni.

Nesrečni padec

Zaradi nesrečnega padca na cesti v bližini svojega stanovanja se je moral včeraj opoldne zateči v bolnico 65-letni električar Ettore Macolus iz Ul. Scala Santa 42. Pri padcu se je potolkel po levi nogi.

ŽIVAHNA SINDIKALNA DEJAVNOST

Delegacija iz konopljarne odpotovala včeraj v Rim

Odprto pismo delavcev tovarne Kozmann dr. Palamari - Pred stavko pristaniških delavcev? Nezadovoljstvo delavcev CRDA v zvezi z malenkostnim poviškom akordnih dodatkov

Tudi v Tržaški konopljarni ni še nič novega. Snoči je odpotovala iz Trsta v Rim delegacija, ki jo sestavljajo 1 delavec in 2 delavki Tržaške konopljarne. Delegacija bo intervenirala na ministrstvu za delo in pri drugih vladnih oblasteh za dodelitev potrebne jute, da bi lahko delala tudi tretja izmena delavk, ki so jih zaradi pomanjkanja surovin odpustili.

* * *

Delavci tovarne Kozmann še vedno čakajo, kdaj jih bodo ponovno poklicali na delo. Pogajanja glede prodaje podjetja se še vedno nadaljujejo, čeprav so že večkrat dejali, da so se ugodno zaključila. Zato so delavci Kozmann poslali dr. Palamari odprto pismo, v katerem ga še enkrat opozarjajo na svoj položaj. V pismu zahtevajo prikladne ukrepe, da se v tovarni ponovno začne proizvodnja tudi ne glede na morebitni izid pogajanj za prodajo podjetja. Tovarna bi namreč lahko izvršila prejšnja naročila, zlasti veliko število plinskih pečic.

* * *

Tržaški pristaniški delavci se pripravljajo na stavkovno gibanje, s katerim bodo podprli svoje delovne tovariše iz Genove in protestirali proti ravnanju delodajalcev v genovskem pristanišču. Delavci se namreč zavedajo, da se lahko jutri pripeti njim, kar se je danes pripetilo genovskim delavcem.

* * *

Tudi med delavci Tovarne strojev in ladjedelnice Sv. Marka je nastalo vrenje, ker je Delavska zbornica enostranko sklenila z ravnateljstvom sporazum, po katerem naj bi se malenkostno zvišali akordni dodatki, in sicer samo za pet lir na uro. Proti temu so se uprli tudi sami člani Delavske zbornice ter se skupno z drugimi delavci predvčerajšnjim vzdržali četrt ure dela. Vse pa kaže, da se ravnateljstvo za protest delavcev ne zmeni, kar pomeni tudi kršitev določb o delovanju in kompetencah tovarniških odborov. Odpor delavcev je vsekakor prisilil vodstvo Delavske zbornice, da se je začelo izmikati, češ da sporazuma še ni dokončno podpisalo ter da je šlo le za predlog ravnateljstva.

Brezvestni avtomobilist povozil pešca in odbrzel

Včeraj zvečer je 31-letni Luigi Rodini iz Ul. Diacono 28, našel na križišču Ul. Torrebianca in Ul. Zonta na tleh negibno ležečega moškega. Ko ga je od bliže pogledal, je ugotovil, da je v nezavestnem stanju in precej poškodovan. Takoj ga je spravil v svoj avtomobil in ga odpeljal v bolnico, kjer so v neznanem ponesrečencu spoznali 67-letnega Marija Zennara.

Prometna policija, ki je prišla na kraj nesreče je ugotovila, da je Zennara povozil avtomobil znamke «Fiat 500» TS 1089, čigar brezvestni šofer se je takoj po nesreči oddaljil, čeprav bi bila njegova dolžnost, da povožencu nudi vsaj prvo pomoč.

Prometna nesreča pri pokritem trgu

Ko je včeraj dopoldne hotel 49-letni Bruno Fedel prečkati cesto pri pokritem trgu se je nenadoma znašel pred avtomobilom, ki mu je prizadel hude poškodbe na desni nogi. Voznik avtomobila znamke «Fiat 1100» TS 4439 50-letni Giuseppe Nardelli iz Ul. Belpoggio 13, je sicer opazil da Fedel prečka cesto, toda čeprav je takoj pritisnil na zavore avtomobila ni mogel preprečiti nesreče. Prvo kolo avtomobila je šlo čez Fedelijevo desno nogo in mož je moral takoj v bolnico, kjer so mu nogo obvezali in ga zatem poslali domov.

Kot gobe po dežju iz meseca v mesec, pa če je sezona ali ne, se množe po mestu napisi: «Likvidacija», «Razprodaja», «Beli teden — znižane cene», «Najnižje cene», itd... Ni skoraj več trgovine, ki ne bi uporabila tudi to sredstvo, da pritegne vsaj nekaj kupcev in tako razproda vsaj del blaga. Uradna poročila trgovinske zbornice pa ugotavljajo, da so postale razprodaje kaj malo učinkovite iz preprostega razloga, ker prebivalstvo nima denarja, da bi kupilo blago. Tako so postali kričeči napisi na trgovinah samo eden izmed tolikih znakov krize in bede, ki vlada v mestu.

SNG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

V soboto 5. februarja 1955 ob 20.30 uri v dvorani Prosvetnega doma na OPCINAH
Roger Ferdinand
„3 + ena"

V nedeljo 6. febr. 1955 ob 16. uri v dvorani Prosvetnega doma na OPCINAH
Hans Tiemayer
„Mladost pred sodiščem"

GLEDALISCE V KRIZU
V petek 4. februarja 1955 ob 20.30 uri
V nedeljo 6. febr. 1955 ob 15. uri
Jan de Hartog
«Sopotnika»

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V TRSTU

priredi v nedeljo 6. febr. 1955 ob 16. uri v Avditoriju **Prešernovo proslavo** združeno z revijo pevskih zborov.
Vljudno vabljeni k polnoštevilni udeležbi.

Jutri 3. februarja 1955 ob 17. uri bo v Ul. Roma št. 15/II priredil
LUTKOVNI ODER
pravljico v slikah
PETER PAN
Vabljeni k prijetni zabavi vsi mladi in stari prijatelji.

Akademski klub „Jadran"
priredi v soboto 5. februarja 1955 ob 21. uri
predpustni ples
v mali Rossettijevi dvorani.
* * *
Vabljena vsa slovenska javnost!

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo v Skednju. Jutri, 3. t. m. posluje društvena knjižnica od 18 do 20. ure. Ponovno prosimo članstvo, da se javi v društvenih prostorih zaradi obnove društvene izkaznice za leto 1955.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. učitelja Avgusta Praprotnika darujejo kolegice hčerke Danice 1000 lir za Dijaško Matico.

KNJIZNICARJI in DRUSTVENI GOSPODARJI!
Oskrbite svojim članom prijetne zimske večere s tem, da jim nudite
PRIMORSKI DNEVNIK.
Najbolje bo, da se nanj kar naročite. Zadostuje, da telefonirate na štev. **37338.**

GLEDALIŠČA

VERDI
Cetrtek: 4. predstava - Mozart: «Don Juan».

TEATRO NUOVO
Danes: ob 21. uri «Ljubimec v mestu». Red B.

KINO

Rossetti. 16.00: «Bratje brez strahu», R. Taylor, A. Blyth.
Excelsior. 16.00: «Tragična izpoved», W. Birgel, I. Steppat.
Fenice. 15.00: «Cut», A. Valli, F. Granger.

Nazionale. 16.00: «Cigan», D. Corcoran, W. Bond.
Filodrammatico. 16.00: «Dvoboj v džungli», J. Crain, D. Andrews.
Supercinema. 16.00: «Američan v Rimu», M. P. Casilio.
Arcobaleno. 16.00: «Nočni škandal», S. Halloway, K. Kendall.
Astra Rojan. 16.00: «Izgubljeni paradiž», F. Gravey, M. Presle.
Capitol. 16.00: «Rdeče sence», J. Wayne.
Cristallo. 16.00: «Bratje brez strahu», R. Taylor, A. Blyth.
Grattacielo. 16.00: «Američan v Rimu», M. P. Casilio.
Alabarda. 15.30: «Sladka groza», J. Wyman.
Ariston. 16.00: «Teror Londona», P. Lawford.
Armonia. 15.00: «Skobec trdnjave Niagara», L. Barher.
Aurora. 16.00: «Cirkus presenečenj», P. O'Brien.
Garibaldi. 15.30: «Zakonska posredovalnica», Macario.
Ideale. 16.00: «Meje prepovedanega», D. Mac Rae.
Impero. 16.00: «Francoska linija», J. Russell. Mladoletnim prepovedano.
Italia. 15.30: «Pandora», Ava Gardner.
S. Marco. 16.00: «Sedmorica z velikega voza», E. Rossi.
Kino ob morju. 16.00: «Brezkončna noč», R. Mitchum.
Moderno. 16.00: «Jamajka», R. Milland.
Savona. 15.30: «Parada sijaja», E. Pinza.
Viale. 16.00: «Jezdi vaquero!», R. Taylor.
Vittorio Veneto. 16.00: «Sombrero», R. Montalban.
Azzurro. 16.00: «Mali ubežnik», R. Andrusco.
Belvedere. 16.00: «Jetniki preteklosti», R. Colman.
Marconi. 16.00: «Mambo», S. Mangano.
Massimo. 16.00: «Otroci ljubezni», V. Tessier. Mladini izpod 16 let prepovedano.
Novo Cine. 16.00: «Lukrecija Borgia», M. Carol.
Odeon. 16.00: «Ženske usode», E. Rossi.
Radio. 16.00: «Hočemo shujšati», B. Hope.
Secolo. 16.30: «Plašč», R. Rascel.
Venezia. 15.30: «Tajni sokrivec», J. Mac Crea.
Skedenj. 18.00: «Prodana življenja».
Kino na Opčinah. 18.00: «Plesala je samo eno poletje», Ulla Jacobsson, Folke Sunquist. Mladini izpod 16 let prepovedano.

Od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. februarja t. l. se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 16 oseb, poroke pa so bile 4.

POROCILI SO SE: delavec Josip Franch in gospodinja Liliana Giusto, brivec Pasquale Sirianni in šivilja Aurelia Ličen, železničar Licerio Lippi in frizerka Gianna Fischer, trgovec Attilio Icardi in učiteljica Giulia Martini.

UMRLI SO: 50-letni Ferdinando Debelli, 62-letni Lorenzo Loredan, 4-leta stari Nicola Djelos, 73-letna Anna Antoni, 43-letna Rina Tamaro por. Petronio, 64-letna Alfreda Donati por. Soggiu, 76-letni Andrej Križman, 77-letni Josip Prelogar, 72-letni Ignacij Fisulič, 62-letni Riccardo Valentino Pascolutti, 76-letna Marija Gall vd Skilan, 94-letna Marija Zumin vd. Miraz, 76-letna Marija Sabadin vd. Sterle, 73-letni Giacomo Marcun, 53-letna Biagia Taiumello vd. Galati, 76-letni Alfred Frassini.

VREME VCERAJ

Najvišja temperatura 12.8, najnižja 9.1, ob 17. uri 11.2, zračni tlak 1008.4 stanoviten, veter 2 km jugozahodnik, vlaga 90 odst., padavine 1.5 mm, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 9.2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

RADIO

SREDA, 2. februarja 1955

TRST II.

11.30 Lahki orkestri; 12.00 Predavanje iz kraljestva prirode; 12.10 Za vsakogar nekaj; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Vaški kvintet; 14.15 Kulturni obzornik; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Russell Bennett: Koncert za violino; 19.00 Zdravniški vedež; 19.15 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Skerjanc: 3. del iz kantate «Sonetni venec»; 20.30 Predavanje: Francija in Evropa; 20.45 Zenski tercet Metuljček; 21.05 Ivan Jarnovič: Kvartet v F-duru; 21.15 Predavanje o Cankarjevih Zbranih delih; 22.00 Brahms: Koncert za klavir in orkester; 22.45 Serenade.

TRST I.

11.15 Lahka glasba; 18.15 Melodije iz pretekle dobe; 18.30 Komorni koncert; 19.20 V vaškovem tempu; 21.05 G. Verdi: «Aroldo», opera v 3 dej., dirigent F. Capuana.

KOPER

254.6 m ali 1178 kc

Slovenska poročila: 6.30, 7.45, 13.30, 14.30, 19.30 in 23.30.
Hrvaška poročila: vsak dan ob 20.00.
Italijanska poročila: 6.15, 12.30, 17.00, 19.00 in 23.00.
Slovenski pregled tiska: vsak dan (razen nedelje in ponedeljka) ob 6.50.
Italijanski pregled tiska: vsak dan (razen nedelje in ponedeljka) ob 6.15

6.40 Jutranja glasba; 7.00 Koledar - vremenska napoved; 7.30 Nasveti za gospodinje; 11.00 F. Mendelsohn: Simfonija št. 3 op. 56 «Škotska», R. Schumann: Simfonija št. 4 v d-molu op. 120; 12.50 Lahka glasba; 13.45 Lahka glasba; 14.00 Od melodije do melodije; 14.40 Spored narodnih pesmi; 15.00 Od Triglava do Jadrana; 15.15 George Gershwin: Rapsodija v modrem; 15.30 Glasbena kronika doma in po svetu; 15.40 Igrajo znani violinisti; 16.00 Zdravstveno predavanje; 17.00 Najlepše izbrane pesmi; 18.05 Komorni koncert; 18.50 Sport; 19.15 Igrajo majhni ansambli; 20.15 Znane dalmatinske melodije; 20.40 20 minut revijskih melodij; 21.05 Nočni koncert operne glasbe.

SLOVENIJA

254,6 m ali 1178 kc

Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

11.00 Radijski koledar; 11.05 Glasbena medigra; 11.45 Slovenske narodne pesmi poje Branka Strgar s harmoniko spremljana A. Stanko; 12.15 V valčkovem ritmu; 13.00 Jezikovni pogovori; 13.15 «V pesmi in plesu po Jugoslaviji»; 14.10 Melodije za razvedrilo; 15.15 Igra trio Dorko Skoberne; 15.30 Andre Demaison: «Levinja Uara»; 16.00 Glasbena medigra; 16.10 Utrinki iz literature - Marino Moretti: «Chez Maxime»; 16.30 Želeli ste — poslušajte! 18.00 Ljudje med seboj; 18.15 Glasbeni mozaik; 19.45 G. Verdi: «Aida», opera v 4 dejanjih.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke: film «Talec»; 18.30 Svet brez meja; 20.45 Dnevnik; 21.00 Pristanišče v New Yorku; 2.45 Prizori iz znanosti.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

Mali oglasi

URADNICA s prakso in znanjem slovenščine, srbo-hrvaščine ter italijanščine išče primerne zaposlitve. Naslov na upravi lista.

ADRIA EXPRESS
TRST
Ul. Cicerone št. 4 pritl.
tel. 29243

«Adria-Express» javlja seznam prihodnjih izletov za Jugoslavijo:

5. in 6. marca 1955 Vipava-Ajdovščina, Sta-njel-Branik, Nova Gorica, Kanal ob Soči, Tolmin, Kobarid.

19. in 20. marca 1955 Opatija-Reka, Postojna, Ljubljana, Vipava-Ajdovščina, Stanjel-Branik, Nova Gorica, Kanal ob Soči, Tolmin, Most na Soči, Kobarid, Ilirska Bistrica, Pivka.

Vpisovanje se zaključi 15 dni pred odhodom.

Z NEDELJSKEGA OBČNEGA ZBORA „SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE" V TRSTU

Kljub določilom Posebnega statuta položaj slovenskih šol še ni urejen

Za dosego uresničenja londonskega sporazuma v vprašanju šolstva je potrebna odločna borba vseh Slovencev, kajti le slovenska šola nam lahko da zavedno mladino, katera nam edina lahko jamči narodni obstoj

Na nedeljskem občnem zboru SHPZ, ki se je — kot znano — s soglasnim sklepom preimenovala v «Slovensko prosvetno zvezo v Trstu», so bila poleg tajniškega poročila, podana tudi poročila o delu raznih odsekov. Včeraj smo v izvlečku objavili poročilo odseka za ljudsko prosveto, danes pa objavljamo prav tako v izvlečku poročili odsekov za šolstvo in znanost ter umetnost. Poročilo odseka za šolstvo je podala načelnica tov. Tončka Cokova, o odseku za znanost in umetnost pa tov. prof. Zorko Jelinčič.

Izvleček iz poročila o odseku za šolstvo

Položaj slovenske šole se je upravno po posebnem statutu londonskega sporazuma pravzaprav izboljšal, ker smo si z njim pridobili pravno zakonito podlago obstoja slovenske šole. Provizorično stanje slovenske šole bo prenehalo, postalo bo uzakonjeno, namestitev šolnikov bo sistematizirana in prav tako bodo morali biti v šolski upravi zaposleni tudi Slovenci, in to na vseh mestih, ki so vezana na šolsko upravo. Toda ta ureditev se zavlačuje.

Da bomo lahko dosegli uresničenje londonskega sporazuma bomo zlasti vsi prosvetni delavci morali posvetiti v bodoče naši šoli in njenemu razvoju mnogo več pozornosti in časa. Le slovenska šola nam bo lahko dala slovensko mladino in le z njo bomo še naprej utrjevali svoj nacionalni obstoj.

Do sedaj so glavno delo v tem smislu opravili roditeljski sveti, ki so v aprilu, maju in juniju lanskega leta prek staršev in prijateljev šolske mladine po vseh delih mesta skušali čim več opraviti za vpis v slovensko osnovno šolo in v slovenske otroške vrtce.

* * *

V tekočem šolskem letu deluje jo otroški vrtci tam, kjer so bili že lansko leto. Danes obiskuje slovenske otroške vrtce 728 otrok. Sicer pa se nadaljuje stalna borba za otvoritev novih vrtcev na našem ozemlju. Letos bi morali imeti že vrtec za Gropado in Padriče, katerega je pripravljala že ZVU in so že takrat uredili vprašanje denarnih sredstev za to ustanovo. Pouk bi se moral pričeti že okrog novega leta, vendar pa se je zaradi prihoda novih oblasti stvar zavlekla in prostori še niso opremljeni. 19. aprila lanskega leta se je pričel pouk v novo odprtem vrtcu na Proseku, v katerega se je vpisalo 89 otrok. Letos 10. januarja je bil otvorjen vrtec v Sempolaju in ga obiskujejo otroci tudi iz bližnjih vasi. Ostane pa še vedno odprto vprašanje slovenskega otroškega vrtca v okolišču Ul. sv. Frančiška in v Ulici Donadoni ter na Kolonkovcu. Za slovenski otroški vrtec v Ul. sv. Frančiška je ZVU odobrila kredit in je pravno ta vrtec ustanovljen, le prostorov zanj ne najdejo. Prošnja za vrtec na Kolonkovcu čaka že pet mesecev na rešitev. Prav tako je problematično stanje za otroški vrtec v Ricmanjih.

Vpisovanje v slovenske osnovne šole je letos bilo uspešnejše kot lani, saj se je letos vpisalo v slovenske šole več otrok kot lani, čeprav nimamo kar v treh slovenskih vaseh prvega razreda, ker v letu 1948 tam ni bilo vpisov. Te vasi so: Medjaslje, Devin, Slivno. V slovenske osnovne šole je vpisanih 2062 otrok. Slovenske osnovne šole delujejo povsod tam, kjer so bile lani. Odpadli sta dve slovenski osnovni šoli v Miljski občini (v Skofijah in Plavjah), ker sta bili priključeni k Jugoslaviji. Na nekaterih slovenskih osnovnih šolah je bila ureditev razredov neprimerna in škodljiva za uspešen pouk. Zato smo zatevali od oblasti, da reši vse te važne primere. Ob tej priliki moramo ugotoviti, da so se slovenski starši tudi sami spustili v borbo, da dosežejo čim pravilnejšo ureditev razredov in namestitev zadostnega števila učiteljskih moči na svojih šolah. Tako je bila nujna otvoritev paralelk neka terim razredom na šolah pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu, na Opčinah in na Proseku. V Boljuncu in Sv. Križu pa bi morali razdeliti združene razrede s skupnim poukom v samostojne razrede. Pogoji za ureditev teh nenormalnosti so bili povsod ugodni, razen na Opčinah in v Križu, ker tam primanjkuje tudi učilnice. Višja šolska uprava pa je odklonila rešitev teh upravičenih zahtev kljub vsem vlogam, intervencijam in deputacijam ter ponovno pokazala, da noče pošteno in pametno reševati problemov slovenske šole, kar ni v skladu z reševanjem in spoštovanjem londonskega sporazuma. Nasprotno pa šolska oblast odpira italijanske šole in italijanske vrtce za majhno število italijanskih otrok v popolnoma slovenskih vaseh, kjer jih ustanavljajo z veliko lahkoto. Poglejmo le primer na Proseku, kjer ima italijanska osnovna šola za 34 otrok 4 razrede in 4 učitelje, medtem ko ima slovenska osnovna šola v Boljuncu za 56 otrok le 3 razrede in 3 učitelje.

Slovenske nižje in višje srednje šole ter strokovne šole delujejo razmeroma normalno in pouk se razvija v danih pogojih dokaj uspešno. Precej je gmotno prizadela naše starše uredba o plačevanju šolskih pristojbin za srednje šole, ki so se zelo povišale. Prav tako so zelo visoke takse na univerzi, kar je mnoge visokosolce prisililo, da so odšli na študij v Jugoslavijo.

Na višji realni in klasični gimnaziji v Ulici Lazzaretto Vecchio, ki ju obiskuje 238 dijakov, do danes še niso izpraznili vseh učilnic. Zasedene so še vedno po družinah, ki so bile prizadete po viharju lansko zimo. Na ponovno posredovanje na prosvetnem uradu so obljubili, da bo v najkrajšem času vse urejeno. Uspeh takih posredovanj je danes ta, da so pridobili samo eno učilnico in je še zmeraj pet učilnic zasedenih po družinah. Tako zelo organizirana šola kot je višja gimnazija pač lahko z vso upravičenostjo zahteva, da ji šolska oblast dodeli dovoljno število prostorov za nemoten pouk. Slovenski industrijski strokovni tečaj na Opčinah je tudi v stiski zaradi pomanjkanja prostorov. Vsak razred te šole je namreč dva dni v tednu brez pouka. Do danes se stanje na tej šoli kljub vsem posredovanjem še ni izboljšalo.

S posredovanjem dr. Dekleve nam je uspelo, da je dvoletni industrijski tečaj v Dolini postal triletni. Potrebno bi bilo, da uspemo prav tako še za ostale šole, da se bo stanje vseh slovenskih industrijskih in trgovskih strokovnih šol izenačilo z italijanskimi industrijskimi šolami, ki so postale že vse triletne.

Šolski odsek posveča svojo pozornost tudi Slovenskemu dijaškemu domu v Trstu. Danes je v zavodu 89 notranjih in 30 zunanjih dijakov. Dijaški dom je neposredna ustanova podpornega društva «Dijaška Matica» in opravlja zelo uspešno delo pri vzgajanju naše mladine. Dijaški dom pa stalno preživlja gospodarske težave in neprestano išče izhod iz zagat. Potrebno je obnoviti inventar, vsakdanje vzdrževanje zahteva visoke vsote, česar pa ne bomo mogli izpeljati sami. Potrebna nam je pomoč in Dijaška Matica bo morala z vašo pomočjo, s pomočjo prosvetnih delavcev in po prosvetnih društvih svojo akcijo poglobiti in razširiti. Pričakujemo, da bomo naleteli na razumevanje, saj mora biti uspešen razvoj slovenskega dijaka skrb vsakega zavednega Slovenca.

Med pozitivnimi uspehi dela slovenskih šolnikov moramo ugotoviti izdajanje novega mladinskega lista «Galeb», ki je izšel že z drugo številko in se je kljub začetnim težavam dobro zasidral med slovensko mladino.

Slovenski šolniki stalno vodijo med svojimi vrstami gibanje za enotno organizacijo šolnikov. Uspehi pa žal do danes še niso vidni, ker nekateri z raznimi pomisleki ovirajo uresničitev te za naše trtaške šolske razmere nujno potrebne enotne organizacije.

Ob tem kratkem poročilu o stanju naših šol nam ne bo težko ugotoviti in določiti nadaljnjo pot našega dela in borbe za slovensko šolo. Statut londonskega sporazuma mora biti osnovna podlaga naše borbe, saj so v njem točno vključene in določene naše zahteve in naše pravice.

Izvleček iz poročila odseka za znanost in umetnost

V prvem delu svojega poročila se je tov. prof. Zorko Jelinčič pomudil predvsem pri bežnem pregledu delovanja nasih najvažnejših kulturnih institucij: Slovenskem narodnem gledališču in Glasbeni Matici, nato pa na kratko še pri delovanju naših likovnih umetnikov in založniški dejavnosti.

O SNG je med ostalim dejal: Pri dramatiki in SNG lahko z zadovoljstvom ugotovimo njegov neprestan dvig in uveljavljanje, tako da danes ni več ljudi v dobri veri, ki bi osporavali njegovo upravičenost, njegovo potrebo in kulturno poslanstvo med tržaškimi Slovenci in tudi drugod. Saj danes menda lahko trdimo brez pretiravanja, da je ravno zasluga SNG v Trstu, če so prišli tudi tržaški Italijani do svojega «teatra stabile». Dolgoletni resni umetniški napori ter močan socialnokulturni vpliv ter pomen SNG so povzročali pogoste napade, zgledovanja in končno resne napore med italijansko javnostjo, da bi popravili svoje zastajanje za naše slovensko kulturno organizacijo in njeno dejavnostjo.

V pretekli gledališki sezoni je SNG priredilo 112 dramskih prireditev, katerim je prisostvovalo na tržaškem področju 26.477 gledalcev. Od teh je bilo 10 premier in nekaj ponovitev iz prejšnje sezone. Pri tem pa niso vštete gostovanja SNG v Sloveniji, niti gostovanja gledališč iz Jugoslavije v Trstu, med katerimi je treba predvsem omeniti prvo gostovanje Slovenskega dramskega gledališča iz Ljubljane s tremi prireditvami Cankarjevih Hlapcev in Linhartovega Matička.

Tov. Zorko Jelinčič je v nadaljevanju svojega poročila ugotovil, da še vedno ni rešeno vprašanje primerne dvorane v mestu za naše gledališče v smislu določb Posebnega statuta, vendar pa se je povečala možnost nastopanja v dveh novih dvoranah v Škedenju in Sv. Križu.

Na glasbenem področju se krepko uveljavlja Glasbena Matica bodisi z lastno glasbeno šolo, šolskim orkestrom in pevskim zborom bodisi s koncertnim oziroma glasbenim posredništvom. Glasbena šola ima letos 135 učencev. Okrepila se je s tečajem za pevovodje in s povečanjem orkestra. Letos je Matica odprla tudi podružnico glasbene šole v Nabrežini. Najvažnejša gostovanja v njeni priredbi so bila: gostovanje zbora Slovenske filharmonije, Mladinskega simfoničnega orkestra iz Ljubljane pod vodstvom Oskarja Kjudra, pevskega zbora Bratstvo in jedinstvo iz Zagreba, Ljubljanskega godalnega kvarteta, solistični koncert Rudolfa Francla, večer operne glasbe z gostovanjem Bukovčeve, Brajnika, Merlaka, Smerkolja ob spremljavi orkestra Slovenske filharmonije, večer narodne in zabavne glasbe, gostovanje Komornega orkestra pod vodstvom Karla Rupla in Slovenskega okteta iz Ljubljane ter nastop pianista Solerja iz Argentine in članice zagrebške Opere Puttarjeve. Posebej je treba omeniti gostovanje ljubljanske Opere.

Tov. Jelinčič se je nato pomudil pri tržaških slovenskih likovnih umetnikih. Kljub številnim oviram, med katerimi je največja pomanjkanje primerne dvorane za razstavljanje, so naši likovni umetniki pridno ustvarjali. Tako je večina slovenskih slikarjev, organiziranih v Artklubu priredila zelo lepo uspelo skupno razstavo v Ljubljani. August Černigoj je razstavljal na Reki in v Beogradu, Bogdan Grom v galeriji Rossoni v Trstu, Robert Hlavaty v Sloveniji, Lojze Spacal pa v Beogradu in z retrospektivno razstavo na Reki, ki jo bo prenesel tudi v Ljubljano. Zadnje tedne je z uspehom razstavljal v galeriji Rossoni škedenjski rojak Silvester Godina. V tujini pa je častno zastopal tržaške Slovence mladi nabrežinski kipar Celo Pertot, ki je v Stockholmu, kjer deluje kot profesor na umetnostni akademiji in restavrater v tamkajšnjih muzejih, priredil dve osebni razstavi.

Mrtvilo v založniški dejavnosti, ki je nastala kot posledica majhnega obsega knjižnega trga, se je skušalo vsaj nekoliko poživiti z obnovo literarne revije Razgledi, ki naj bi po želji izdajateljev postala kulturni obzornik vseh zamejskih Slovencev. Seveda bi to uspelo le ob splošni podpori vseh tukajšnjih izobražencev, kot seveda naročnikov.

Posebno živahna je postala srednješolska mladina bodisi s svojimi «Literarnimi vajami» kot s tradicionalnimi literarnimi večeri.

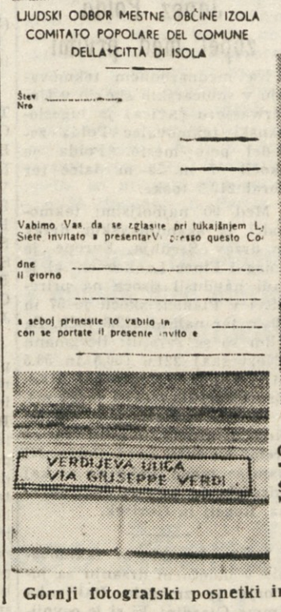

Gornji fotografski posnetki in tiskovine pričajo o dvojezičnem poslovanju v Kopru in Izoli

Laži „Il Piccola" in dvojezičnost

Pred mestnim ljudskim odborom v Izoli je vedno precej živahno. Pred dnevi je bilo še bolj, kajti v pritličju je bil razstavljen nov urbanističen načrt in ljudje, ki so jih na to opozarjali po mestu nalepljeni dvojezični lepaki, so prihajali, dajali k temu svoje pripombe in izpraševali nameščenca o stvareh, katerih si niso znali pojasniti. Le mimogrede smo si ogledali čez vso steno razpet zemljevid Izole. Ni nas zanimal niti toliko, kot velika oglasna deska, ali pa kažipot skozi nadstropja in sobe: tajništvo, tajnik, predsednik, vložišče — soba štev. 1, 2, 3, 4 smo brali najprej v slovenščini in nato v italijanščini. In tako so bili po vrsti našteti vsi ostali oddelki, od matičnega urada do oddelka za socialno skrbstvo. Vsi napisi so bli dvojezični, kot so bile dvojezične razne objave na oglasni deski.

Stopili smo v sobo, ki je bila označena s prvimi štirimi številkami. Za mizo sta sedeli uradnici, kot smo kasneje zvedeli, ena Slovenka in ena Italijanka. Obe obvladata slovenski in italijanski jezik. Vprašali smo za predsednika. Ker njega ni bilo, za tajnika. Bil je v sosednji sobi, toda zaseden. Medtem ko smo čakali, so v pisarno prihajali razni ljudje. Nekdo je prinesel prošnjo, pisano v italijanščini. Uradnica se je z njim razgovarjala v italijanskem jeziku, prilepila na prošnjo kolek in ga uničila. Možakar je pozdravil in odšel. Kdor je govoril italijansko, so mu odgovorili v italijanščini, kdor je zahteval informacije v slovenščini, je dobil odgovor v istem jeziku.

Tajnik nas je ljubeznivo sprejel. Pokazali smo mu članek «Piccola», ki v naslovu pravi, da so bila s prvim januarjem ukinjena vsa imena ulic, ki so bila imenovana po raznih italijanskih osebnostih. «Piccolo» našteva v podnaslovu imena Verdija, Volte, Mazzinija, v članku pa še Garibaldija, Besenghija in drugih. Ce izvzamemo Lovisatija, je «Piccolo» zopet natvezal veliko laž. Sami smo se prepričali, da je v Izoli še vedno Verdijeva ulica, da je še vedno Garibaldijev trg, da je še vedno Besenghijeva ulica. V nazadnje omenjeni ulici je tudi Besenghijeva palača, ki so jo do polovice 1952. leta uporabljali za stanovanja duhovniki izolske župnije. Tajnik nam je pokazal fotografije, ki so prikazovale notranjost palače potem, ko so se duhovniki iz nje izselili. Čudili smo se, da niso duhovniki posvetli vzdrževanju notranjih prostorov več pozornosti, saj so bili v nemogočem stanju. Po njihovi izselitvi je ljudska oblast vložila v popravilo in restavracijo te zgodovinske palače 4 milijone dinarjev. V popravljenih prostorih je dobila svoj sedež glasbena šola, sedaj pa urejujejo še ostale prostore, kamor se bo vselilo italijansko prosvetno društvo.

Se besedico o preimenovanju ulic. Res so preimenovali nekatere ulice, ki nimajo nič skupnega z jugoslovansko stvarnostjo. To so bile v glavnem one ulice, ki so nosile imena raznih svetnikov itd., medtem ko so imena italijanskih osebnosti ostala. Tako mimogrede naj še omenimo, da niso bile preimenovane samo ulice z italijanskimi imeni, temveč tudi nekatere druge: Ulica maršala Tita se sedaj imenuje Cankarjeva ulica itd. Seveda pa so vsi napisi dvojezični!

Sprehod skozi Izolo prepriča vsakega obiskovalca, da se dvojezičnost uveljavlja na vsakem koraku; vsi napisi nad raznimi trgovinami, gostilnami, trafikami, ustanovami, javnimi uradi, obrtniškimi delavnicami itd. so dvojezični. V vsaki trgovini, v vsakem uradu, v vsaki ustanovi odgovorijo stranki v onem jeziku, v kakršnem je pač ta postavila vprašanje.

Zanimalo nas je še, kako je z izstavljanjem raznih uradnih potrdil. Potrdila se — kot smo se zopet prepričali — izstavljajo dvojezično, kot pač najbolje dokazujejo razni formularji, ki nam jih je ponudil tajnik mestnega ljudskega odbora v objavo.

Podobno je v Kopru. Predsednik mestnega ljudskega odbora, kateremu smo prav tako pokazali članek iz «Piccola», nam je sprva dejal, da se na take očitne laži ne splača odgovarjati, končno pa nam je le povedal, da vsi uslužbenci mestnega ljudskega odbora v Kopru obvladajo slovenščino in italijanščino, da je uradovanje strogo dvojezično itd.

Kot v Izoli, tako so tudi v Kopru vse ulice opremljene z dvojezičnimi napisi, napisi nad trgovinami, ustanovami itd. so dvojezični, prodajalci, natakarji in drugi odgovarjajo strankam v slovenščini ali italijanščini.

Vsem onim, ki so bili ali ki še hodijo v Koper in Izolo ter druga obalna mesta, je vse to, kar smo sedaj našteli, dobro znano. Da je tako, ve na pr. tudi italijanski konzul v Kopru, ki morda dnevno hodi po Verdijevi ulici, ki se pri svojih opravkih poslužuje izključno italijanskega jezika, ne da bi mu bilo treba najeti tolmača. Da je v Kopru in Izoli uveljavljeno načelo dvojezičnosti, je dejstvo, ki ga ne more nobeno tendenciozno poročilo fašističnih listov ovreči.

Kaj pa v Trstu?

V ZSSR so se meje novih obdelovanih površin pomaknile daleč proti severu in vzhodu

Težave pri ustanavljanju in oskrbovanju novih sovhozov v Kazakstanu in Sibiriji - Mladina opisuje razmere v novih predelih zelo rožnato, Hruščev pa opozarja, da „tam ni bilo vse tako veselo"

Povečanje poljedelskega pridelka in predvsem žitaric se sedaj poudarja kot ena najbolj nujnih nalog ZSSR, pa četudi se hkrati pripominja, da zaradi tega ne bo zapostavljena izgradnja težke industrije.

V intervjuju, ki ga sekretar centralnega komiteja KP SZ Hruščev dal angleškemu znanstveniku Johnu Bernallu in ki je bil pred kratkim objavljen v «Timesu» in nekaterih sovjetskih časopisih, je nekoliko odgovorov na nekaj zanimivih vprašanj, ki se nanašajo na poljedelsko proizvodnjo v ZSSR. Angleški znanstvenik je pripomnil, da nekateri krogi na Zahodu ocenjujejo intenzivno obdelovanje starih in obdelovanje novih površin v Kazakstanu in Sibiriji kot nov dokaz o poljedelski krizi v ZSSR.

Prvi sekretar CK KPSZ, čigar ime je vezano na načrt osvajanja novih površin, je taka tolmačenja in ocene glede poljedelske politike ZSSR demantiral. On je poudaril, da gre predvsem za večjo proizvodnjo žitaric, ki predstavljajo temelj za mnoge panoge proizvodnje. S povečanjem posejanih površin se bodo ustvarile nove rezerve hrane, se bo zagotovila krma za živino, ustvarile se bodo zaloge za izvoz, nekatera področja Ukrajine pa, kjer se je doslej gojilo žito, bodo posejana s sladkorno peso in drugimi važnimi industrijsko tehničnimi kulturami. Sovjetski zvezi je potrebno naglo povečanje pridelka žitaric in obdelovanje novih površin predstavlja najbolj gospodarsko pot do tega cilja.

Ker je Hruščev verjetno uvidel, da obstaja možnost, da se najdejo protislovja med izjavami Stalina na XVIII. konkresu in Malenkova na XIX. kongresu partije, in sicer da je problem žitaric v SZ rešen, in zadnjih sklepov na sestanku CK, v katerih je polnih 14 let po Stalinovi izjavi, govora, da je potrebno povečati proizvodnjo žitaric, je na to vprašanje odgovoril sam, češ, da je izključeno vsako protislovje. Stalin in Malenkov sta imela popolnoma prav, ko sta trdila, da je v SZ dovolj žita, je rekel Hruščev, vendar obstajajo druge človeške potrebe, ki posredno terjajo povečanje proizvodnje žitaric.

V svojem intervjuju Bernallu je Hruščev poudaril, da se je pripravilo za odhod na delo v nove žitorodne kraje lansko leto nekaj sto tisoč ljudi kar je bilo več, kot se je pričakovalo. Ljudi se je prijavilo toliko, da jih niso mogli vseh sprejeti. Toda sedaj, v začetku novega leta, je vprašanje delovne sile na teh področjih ponovno postalo pereče. Komsomolska organizacija je v zadnjih tednih okrepila svojo agitacijo za navajanje mladine na odhod v Kazakstan in Sibirijo. Pokazalo se je namreč, da je število ljudi, ki so odšli v nove predele, dejansko premajhno. Lansko leto je bilo osnovanih 120 sovhozov, za letos pa predvidevajo ustanovitev nadaljnjih 280 do 300 sovhozov. Za obdelovanje okoli 30 milijonov hektarov površine zemlje, kolikor je predvideno za letos, je potrebno tudi večje število kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev.

Ustanovitev in oskrba novih sovhozov na novih površinah v oddaljenih pokrajinah, kjer so prometne zveze slabe ali jih sploh ni, je težek in zapleten problem. Setev, žetev, vskladiščevanje in odvažanje žita, dovoz traktorjev, stanovanja in oskrba delavcev, vse to so resna vprašanja, na katera so novi sovhozi že naleteli. Poleg pozitivnih primerov naletimo v moskovskih časopisih tudi na imena strojnotraktorskih postaj, ministrstev in odgovornih strokovnjakov, ki so krivi za delne neuspehe v nekih novih žitorodnih rajonih. Kljub temu ocenjujejo načrt na razširjenje žitorodnih področij v srednji Aziji in na Daljnem vzhodu. «Odporna mladina, pripravljena na žrtve», ki se bo naselila v novih krajih in osnovala tam svoje družine, bo najlaže prebrodila težkoče in ugodila zahtevam prvega sekretarja CK KPSZ, da je potrebno misliti tudi na bodočnost, «da nas ne bi mogel nihče izkoreniniti».

D. Č.

Tako si zamišljajo ameriški strokovnjaki morebitno novo morje, ki naj bi ga nameravali ustvariti Rusi v zauralskih pokrajinah s pomočjo atomskih eksplozij, da bi ublažili tamkajšnje ostro podnebje.

ZANIMIV POIZKUS UREDITVE socialnega položaja gospodinje

Kaj bo povedal praktični poizkus v Bocnu

Delež, ki ga doprinaša gospodinja, mislimo pri tem v prvi vrsti na zakonsko ženo in družinsko mater, v vsakodnevnem življenju, je precejšen. To sicer malo komu pade na misel, ker se njeno delo v splošnem smatra kot nekaj tako samo po sebi razumljivega, da o tem ni vredno razpravljati. Toda vse, kar je potrebno za normalen in urejen razvoj družine mora biti pravočasno opravljeno, za vse — od hrane, stanovanja, nege in vzgoje otrok do najneznatnejših potreb in skrbi na pr. v zvezi z boleznijo, najrazličnejšimi nakupi, obveznostmi itd. — mora skrbeti in se pobrigati gospodinja. V to svojo delo mora vložiti dobršen del telesnih in umskih energij, torej elementov, ki določajo pravico kateregakoli delavca do njegove nagrade in določenega socialnega položaja. Ali ni potemtakem velika socialna krivica, da se tudi gospodinjam ne da pripadajoče jim materialno, socialno in, če hočete, tudi moralno priznanje, ki bo enakovredno njenemu delovnemu doprinosu in socialni funkciji, ki jo v družbenem življenju dnevno opravlja? Če pa to zaradi določenih okoliščin danes še ni mogoče, bi pa vsekakor bilo že danes mogoče in tudi pravično, da se ženi-gospodinji zagotovi vsaj možnost preživljanja na starost, ko bi prenehala biti za delo sposobna in bi se znalo zgoditi, kakor se večkrat tudi zgodi, da bi ostala brez sleherne eksistenčne možnosti in pomoči. Gre v kratkem za to, da bi se gospodinjam zagotovila neka vrsta starostne pokojnine, ki bi jo začele prejemati, ko bi za delo ne bile več sposobne. Toda postavlja se vprašanje, kdo bi bil, ki bi za to svrho zagotovil potrebne fonde, odnosno, ki bi te fonde ustvaril. Država, zakonski drug, odnosno odgovorni član družine, kdo drugi? S tem v zvezi nastajajo težave, vendar bi se gotovo našli način in sredstva, ki bi se z njihovo pomočjo vprašanje dalo rešiti. Potrebna je samo dobra volja in pa razumevanje, ki bi ga pri tem morali pokazati določeni družbeno in državno odgovorni činitelji

Pred kratkim je bil storjen s tem v zvezi zanimiv poskus. V imenu ženske organizacije «Fidapa» (La federazione delle donne nelle arti professioni affari) iz Milana, je odvetnik Giuseppe Tofano imel zanimivo predavanje, v katerem je bila iznešena zamisel, kako bi se gospodinjam zagotovila sredstva, da bi se na starost mogle preživeti. Zamisel je nova in res zanimiva. Potrebna sredstva bi se zbrala tako, da bi trgovci pri vsakem nakupu določene količine sredstev široke potrošnje izdali gospodinji neke vrste bon, predstavljajoč ekvivalent za popust, ki bi ga gospodinje ob tej priliki bile deležne od strani trgovca. Vrednost teh bonov bi bila vložena v skupen fond, s katerim bi upravljala država. Iz tega fonda bi na starost gospodinje prejemale potrebna sredstva za preživljanje. V poštev pa bi ne prišle gospodinje, ki že prejemajo kako pokojnino, one, ki so gospodarsko dobro stoječe, kakor tudi vdove, ki prejemajo pokojnino po možu. Da bi se ugotovilo, kakšna je praktična vrednost omenjene zamisli, so v Bolzanu napravili poskus. Rezultati še niso znani, toda pričakovati je, da bodo dobri, vsaj tako menijo vsi, ki so se za stvar zavzemali. Zamisel, odnosno predlog, naj bi se pristopilo k njeni širši realizaciji s podporo države, je bil izročen tudi ministru Vigorelliju. On sam se je o tem izrazil povoljno. Hkrati je zagotovil, da bo predlog skrbno proučen, posebno, ko gre za to, da se tako potrebni in koristni kategoriji delavk kot jo predstavljajo gospodinje zagotovi njihova bodočnost. Pripomnil je, da se bo zaenkrat počakalo na rezultate poskusa v Bolzanu, nakar bi se pristopilo, če bi se poskus pokazal uspešen, k širši izvedbi zamisli, ki jo je sprožila «Fidapa», oziroma v njenem imenu odvetnik Giuseppe Tofano. Če bi se ta oblika pokazala kot neprimerna, je rekel minister Vigorelli, bomo morali poiskati kako drugo, zakaj ko je že bilo vprašanje postavljeno, ga bo treba čimprej tudi rešili. Želel bi, da bi se to zgodilo že v tem letu.

Upati je, da ne bo ostalo samo pri besedah.

HANS HEDTOFT

Hans Hedtoft, danski predsednik vlade in voditelj danskih socialdemokratov, je umrl nepričakovano preteklo soboto zvečer v Stockholmu, kjer se je udeležil zasedanja nordijskega sveta. Za Hedtoftom ne žaluje le danska socialna demokracija, dansko ljudstvo in mednarodno socialistično gibanje; tudi v Nemčiji ne bo nihče pozabil tega danskega državnika, ki se je za-

HANS HEDTOFT

vzel za poravnavo z danskim južnim sosedom, ko se je po nemškem porazu leta 1945 razbohotilo na Danskem nacionalistično gibanje v Južnem Schleswigu. Hedtoftovemu pomirjevalnemu vplivu se imamo zahvaliti, da ni bilo v tistih letih ustvarjeno novo žarišče stalnih nemirov med obema narodoma.

Sinu pohabljenega krojača Hansena, ki se je rodil 21. aprila 1903 v revni četrti mesta Aarhus, ne bi bil nihče prerokoval, da bo nekoč na čelu svoje dežele

Z 19 letom je mladi tiskar postal tajnik mladinske socialdemokratske organizacije, s 26 letom pa je bil izvoljen v glavno vodstvo socialdemokratske stranke svoje dežele. Po izvolitvi v poslansko zbornico je prevzel ime Hedtoft, ker je bilo v parlamentu več poslancev z imenom Hansen, ki je na Danskem zelo razširjeno. S 36 letom postane voditelj danskih socialistov. Njegov veliki predhodnik Stauning, ki je bil že zgodaj spoznal njegove sposobnosti, ga je sistematično pripravljal za to vodilno mesto.

Že kot mladenič je gojil ožje stike z nemškimi socialisti; v Nemčiji si je skušal pridobiti znanje za svojo bodočo politično dejavnost. Od takrat je datiralo tudi njegovo prijateljstvo z Erichom Ollenhauerjem in drugimi nemškimi socialisti, ki jih je sedaj njegova smrt globoko prizadela. Leta 1947 je postal prvič ministrski predsednik v socialistični manjšinski vladi, leta 1953 pa je sestavil drugo socialistično vlado, ki ji je predsedoval do svoje smrti. Glavna smernica njegove politike je bilo sodelovanje s skandinavskimi državami, poravnava z Nemčijo in podpora evropski zamisli. Njegova izguba ni le izguba za danski socializem: občutila jo bo tudi vsa Evropa.

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

SPOR MED DELAVCI IN RAVNATELJSTVOM TOVARNE MOCCHIUT

Pokrajinski predsednik naj posreduje v korist delavcev

Po zadnjem pismu ravnateljstva tovarne za izdelavo nogavic v Gradiški nekaterim delavcem, s katerim jih odpuščajo zaradi njihovega odločnega nastopa proti nameri delodajalcev, da bi svojevoljno in protizakonito odpuščali ljudi, ki so v proizvodnji neobhodno potrebni, se stanje okoli tega tako važnega vprašanja ni nič izpremenilo.

Z namenom, da bi se stvar premaknila z mrtva točke in da bi se delavcem priznala pravica do dela, sta opozicijska pokrajinska svetovalca poslala pokrajinskemu predsedniku pismo v katerem mu sporočata, da se spor v tovarni vleče že od 24. decembra lani, ki je toliko bolj neumesten, ker tovarna popolnoma obratuje in ni nikjer v državi ta sektor proizvodnje v krizi.

Ker spor hudo vpliva na socialno in gospodarsko stran Gradiške, svetovalca pozivata pokrajinskega predsednika, naj posreduje v sporu, čigar rešitev pričakuje vse javno mnenje. S tem posredovanjem bi bilo mogoče prisiliti ravnateljstvo tovarne Mocchiut, da bi opustilo svoje diskriminacijsko stališče, ki je poleg tega tudi v nasprotju z ustavnimi, pogodbenimi in sindikalnimi predpisi.

V enem izmed naših člankov v prejšnjem tednu smo že omenili, naj oblasti posredujejo v sporu, kajti oblasti ne smejo biti pristranske, še celo pa ne smejo omelovaževati hudih razmer, v katerih so se znašli številni delavci in delavke po odpustu. Upamo, da bodo vsaj tokrat pristojni krogi zastavili odločno besedo v prid delavcem, ki ne zahtevajo nič drugega kot delo in zaslužek.

Važno za neposredne obdelovalce

Opozarjamo neposredne obdelovalce, da so vse občine razobesile sezname oseb, ki pridejo v poštev za izvolitev občinskih odborov Vzajemnih blagajn. Ker se je ugotovilo, da so seznami pomanjkljivi, predvsem velja to za goriško občino, kjer je menda izpuščenih iz seznamov skoraj polovico prizadetih kmetov, naj se vsakdo potrudi in ugotovi, če je v seznamu in če bo torej imel bolniško oskrbo. Če ugotovi, da ni vpisan, naj takoj izpolni potreben formular in napravi prošnjo, da se mu popravi krivica. Pojasnila se dobijo na županstvih, zaradi tega naj vsakdo pohiti, ker je čas za reklamacije odmerjen.

Mladi tatiči za zapahi

Pred dnevi je goriški policiji uspelo, da je prišla na sled trem članom tako imenovane «bande s svedrom», kakor je goriška javnost imenovala tolpo tatov, ki je svoj čas vznemirjala Goričane, zaradi številnih tatvin, ki so se dogajale v mestu. Saj je vsem znana tatvina pri trgovcu Kumarju iz Ul. Arcivescovado, kateremu so iz trgovine odnesli 100.000 lir ter bencinske nakaznice za 140 l bencina; nadalje so g. Kumarjevi z grozilnim pismom hoteli izsiliti 1 milijon lir. Potem so izvršili tudi tatvino v kinodvorani «Corso» in druge.

Kakor omenjeno, je goriška policija takoj uvedla preiskavo in najprej aretirala v Gorici 22-letnega Marcella Brescia iz Vicolo Trinco 1, ki je zakrivil več tatvin. Ostala dva, in sicer 19-letnega Laura Goriana iz Ul. Levada 47 in 18-letnega Jožefa Tronkarja iz Ul. degli Scogli 53 pa je policija zasledila v Ventimigli, ravno ko sta mladeniča skušala zbežati v Francijo in se tamkaj verjetno pridružiti tujski legiji. Policija je pri imenovanih dobila 90 tisoč lir. Oba sta bila aretirana in nato pripeljana v goriške zapore. Pri zaslišavanju sta priznala, da sta zakrivila več tatvin, med katerimi tudi tisto pri Kumarjevi in pri lastniku «Corsa», kjer sta odnesla 25.000 lir ter nekatere zlate predmete. Ko sta se zavedla, da jima je policija na sledu, sta sklenila oditi v tujino. Oba kakor tudi Brescio je policija prijavila sodnim oblastem zaradi tatvine. Sodna policija nadaljuje preiskavo.

Devetakov koncert v Vidmu

Slepi pianist Gabrijel Devetak iz St. Mavra, ki je 30. novembra koncertiral v Gorici, pred tedni pa je imel uspel koncert v Ljubljani, je v nedeljo nastopil v koncertni dvorani «Tomadini» v Vidmu. Koncert je organizirala ljubiteljica glasbe in kulturna delavka g. Paola Virginia, vd. Hein.

Pianistu Devetaku, ki dosega tako lepe uspehe doma in po svetu, želimo, da bi se čim više povzpel v svojem umetniškem igranju.

O „neznanih vzrokih" nesreče v predilnici

Pretekli četrtek se je zgodila v podgorski predilnici huda nesreča, ki je zahtevala smrt 22-letnega Alfonza Calligarisa iz Podgore. V predilnici zidajo nove oddelke in dela vodi podjetje geometra Alvara Palenge iz kraja Busto Arsizio. Pokojni Calligaris je baje hotel vključiti stikalo za mešalni stroj za beton, pri tem ga je ožgal električni tok tako močno, da je mladenič izdihnil nekaj minut potem, ko so ga pripeljali v bolnico.

Časopisi so poročali, da je nesreča nastala iz «neznanih vzrokov».

V zvezi s to nesrečo, ki je globoko pretresla Podgorce in sodelavce Calligarisa, pri katerih je bil mladenič priljubljen, pa krožijo po mestu različne govorice, po katerih naj bi bila krivda na podjetju. Pravijo, da so menda bile pred nesrečo električne žice kar po tleh in da so jih dvignili šele v petek ali soboto, ko je podjetje dalo delavcem dva prosta dneva, da bi se lahko udeležili pogreba. Ko so se v ponedeljek delavci vrnili na delo, so našli vse lepo v redu. Govori se tudi, da je bilo stikalo precej oddaljeno od stroja samega, kar je bilo zelo neprimerno za primer, da bi bili primorani na mah prekiniti električni tok. Tudi žice so menda zdaj mnogo bolje izolirane kot prej.

To so govorice, ki krožijo po mestu in s katerimi si skušajo ljudje razlagati tiste «neznane vzroke», ki so jih navedli dnevniki. Mislimo, da bi morale tudi oblasti zadevo pregledati in ugotoviti prave vzroke usodne nesreče.

Izbran krompir za neposredne obdelovalce

Kmetijsko ministrstvo je sklenilo nuditi pomoč zlasti malim neposrednim obdelovalcem zemlje s tem, da bo dobavilo izbran krompir za seme. Vsak kmetovalec lahko dobil največ 2 stota krompirja, katerega bo plačal po 1500 lir stot.

Prošnje za ta prispevek je treba napraviti na posebnih obrazcih, ki jih interesenti lahko dobijo pri Kmetijskem nadzorništvu v Gorici, Ul. d'Aosta 55. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 16. t. m.

Podpore za februar

Občinsko podporno društvo v Gorici sporoča svojim oskrbovancem, da se je razdeljevanje podpor za mesec februar pričelo včeraj 1. februarja s sledečim redom: sreda, 2 februarja: D, E, F, G; četrtek 3. februarja: H, I, K, L; petek 4. februarja: M, N, O; sobota 5. februarja: P, Q, R; ponedeljek 7. februarja: S, T; torek 8. februarja: U, V, Z.

Kakor vedno, se morajo interesenti zglasiti na sedežu drustva v Ul. Baiamonti 22, dan pred izplačilom podpore ter prinesti s seboj potrdilo o brezposelnosti. Po 8. februarju, ne bodo več sprejemali prošenj za tekoči mesec.

DEŽURNA LEKARNA:

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna D'Udine, Ul. Rabatta 18 - tel. 21-24.

KINO

CORSO. 17: «Maščevalna roka», barvni film, V. Murphy.

VERDI. 17: «Trije novci v vodnjaku», cinemascope, J. Peters in G. Webb.

CENTRALE. 17: «Vojna svetov».

VITTORIA. 17: «Kreolska ljubimka», A. De Cordova.

MODERNO. 17: «Gospem ugaja uniforma».

Prešernova proslava

Akademsko - srednješolski klub Simon Gregorčič v Gorici priredi v soboto 5. februarja t. l. Prešernovo proslavo v sedežu kluba, Ul. Ascoli štev. 1-I. Pričetek ob 20.30. Priporočamo točnost.

Nesrečen padec

Včeraj zjutraj se je 52-letni Carli Trevisiol iz Raštela št. 5, zdrsnilo na cesti, ko je iz Raštela šla proti Ul. Duomo. Pri padcu si je zlomila levo nogo, za kar je morala z rešilnim avto Zelenega križa v bolnišnico Brigata Pavia. Tu so ji nudili potrebno pomoč in jo pridržali na zdravljenju.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V goriški občini je bilo od 23. do 29. januarja 10 rojstev, 10 primerov smrti, sest oklicev in tri poroke.

Rojstva: Flavio Zandona, Isabella Caldart, Laura Nillo, Antonio Bosco, Miranda Blažič, Adriana Agosta, Mario Petrussa, Alessio Baidot, Franco Borrelli, Aleksander Žakelj.

Smrti: 84-letni upokojenec Francesco Tiberio, 75-letna gospodinja Maria Beltram, vd. Lestan, 82-letna gospodinja Filomena Olivatti, vd. Piemonti, 96-letna Carolina Kleeman, vd. Schmidt, 57-letni mehanik Leopoldo Maraž, 67-letna gospodinja Lucia Knez, por. Sandri, 75-letna gospodinja Maria Pausig, vd. Vidoz, 49-letni urar Guido Bertetti, 22-letni geometer Alfonso Calligaris, 73-letni upokojenec Riccardo Cavedon.

Oklici: slaščičar Lucio Lastella in gospodinja Maria Bosa, šofer Mario Valantig in gospodinja Maria Clainscech, policijski stražnik Alfredo Ferri in sivilja Elsa Pascolat, Francesco Zorzut in Caterina Kabai, pek Ermenegildo Zanetti in gospodinja Giancarla Freddi, kmet Giuseppe Micheluzzi in gospodinja Maria Hlede.

Poroke: električar Vincenzo Simone in tkalka Amneris Bosio, uradnik Onofrio Longo in šivilja Bruna Fantini, orožniški častnik Sergio Bernucci in učiteljica Assunta Principe.

ŠPORTNI DNEVNIK

SMUČARSKO PRVENSTVO V CORTINI

Colò prvak v slalomu

V ženski štafeti 3x5 km je zmagala ekipa v postavi Romanin, Del Fabbro in Lidia Vicario

CORTINA, 1. — Danes se nadaljevalo tekmovanje za državno prvenstvo v smučanju z žensko štafeto 3 x 5 km in z moškim slalolom. Ženske so bile razdeljene na sest štafet. V julijsko-karnijski ekipi B je bila prva reprezentantka Romanin, ki je takoj ustvarila dovolj prednosti, da potem slabših dveh tekmovalk nista mogli dohiteti boljši tekmovalki iz julijsko-karnijske ekipe A. V ekipi A je tekmovala v zadnji zameni Taffra, ki pa je dosegla za 17" slabši čas od Romanin, v celoti pa je njena ekipa zaostala za 25 sekund za ekipo B. Tretja je bila ekipa Zapadnih Alp.

Dopoldne je bilo tudi tekmovanje v slalomu. Proga je bila dolga 1 km z 220 m vis. razlike in 80 vrati. V prvi vožnji je dosegel najboljši čas Otto Gluck z 1:25,9. Zeno Colò je bil šele peti s celima dvema sekundama zaostanka. V drugi vožnji pa je Colò vozil tako, da so mu gledalci ploskali ter je dosegel čas 1:18,4. Gluck je zaostal za dve sekundi in tri desetinke. Zmagal je torej Colò. Zmagovalec v veleslalomu Alberti pa se ni počutil dobro in ni startal.

Rezultati:

Štafeta 3 x 5 km — ženske: 1. Julijsko-karnijska ekipa B (Romanin 24'35", Del Fabbro 28'13", Lidia Vicario 26'12") 1.19'; 2. Julijsko-karnijska ekipa A (Dorina Vuerich 26'48", Carolina Vuerich 27'45", Taffra 24'52") 1.19'25"; 3. Zapadne Alpe (Rina Tosello 25'59", Bottero 27'16", Anna Tosello 26'32") 1.19'47"; 4. Trident A 1.23'08"; 5. Julijsko-karnijska ekipa C 1.33'12"; 6. Trident B 1.37'24".

Slalom — moški: 1. Zeno Colò 2'46"3; 2. Otto Gluck 2'46"6; 3. Gino Burrini 2'47"5; 4. Osvaldo Picchiottino 2'49"9; 5. Davide David 2'53"9; 6. Sandro Menardi 2'57"; 7. Dino Pompanin 2'57"1; 8. Lino Zecchini 2'58"7; 9. Fritz Ruppert 2'58"8; 10. Carlo Schenone 2'59"7.

Janez Polda zopet med prvimi

Na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih v Unterwasseru (Švica) je jugoslovanski tekmovalec Polda zasedel peto mesto. Polda je skočil 57 in 59 m daleč ter zbral 213.3 točke.

Med 90 najboljšimi tekmovalci iz skandinavskih držav in držav Srednje Evrope je zmagal Finec Laaksonen, ki je lani navdušil tisoče na prireditvi v Planici; skočil je 57 in 59 m ter nabral 222.8 točk. Za njim so se zvrstili: Bergmann (Norveška) 221.6 (56.5 in 58.5 m), Osnes (Norveška) 218.4, Brutscher 216.7 (57.5 in 58 m).

Vidimo torej, da je le enemu Nemcu uspelo uvrstiti se za tremi Nordijci pred Poldo. Ni nam še znano, kako sta se kaj odrezala druga dva Jugoslovana, Rogelj in Gorišek.

Na mednarodnem tekmovanju v umetnem drsanju za juniorje je zmagala Italijanka Emma Giardini, ki si je osvojila prvo mesto v obveznih likih in drugo v prostih. Nemka Ina Bauer, ki ima 13 let je dosegla drugo mesto po senzacionalnem predvajanju prostih likov, toda v obveznih likih je prišla šele na deveto mesto.

SOUTHAMPTON, 1. — Ameriška hokejska reprezentanca je premagala angleško reprezentanco z 8:2 (1:2, 5:0, 2:0).

NEJASNOST O PRVEM MESTU V KOŠARKARSKEM PRVENSTVU

Triestina in Gira še skupaj

Virtus ima štiri točke manj, a mora še odigrati dve zaostali tekmi

REZULTATI:

Rim: Roma - Cantù Milenka 81-58 (34-29)

Bologna: Gira Preti - Benelli 51-44 (24-25)

Benetke: Junghans - Borletti 69-69 (39-39)

Pavia: Pavia - Stella Azzurra 79-71 (40-27)

Trst: Triestina - Reyer 85-78 (39-26)

Varese: Storm Varese - Virtus Minganti 50-50 (21-28)

LESTVICA:

Triestina	15	10	1	4	948	874	21
Gira Preti	15	10	1	4	810	749	21
Borletti	15	9	1	5	1019	892	19
Benelli	15	9	0	6	873	810	18
Virtus M.	13	8	1	4	747	636	17
Roma	14	7	0	7	831	806	14
Pavia	15	7	0	8	900	927	14
Storm V.	15	6	1	8	837	940	13
Stella Azz.	15	5	2	8	886	968	12
Reyer	14	5	1	8	812	886	11
Cantù Mil.	15	5	0	10	721	788	10
Junghans	15	2	2	11	731	839	6

Zadnje kolo košarkarskega prvenstva se je končalo z dvema rezultatoma, ki ju lahko imamo za presenetljiva. Niti Borletti v Benetkah niti Virtus v Varese nista znala zmagati, temveč sta se morala zadovoljiti z neodločenim rezultatom. Pri tem je treba skoraj bolj zameriti Borlettiju, ki je imel za nasprotnika Junghans, zadnjega v lestvici. Igra pa je potekala tako, da bi celo ne bilo nemogoče, da bi zmaga sploh ostala v Benetkah. Benečani so zaigrali kot se sploh ne v tem letu.

Zelo napeta je bila tekma med Varese in Virtus. V prvem polčasu so gostje uspeli postaviti rezultat 28-21, toda domači so v drugem polčasu kmalu izenačili in celo že vodili. Potem se je igra v napetosti nadaljevala. Tik pred koncem so gostje spet v malenkostni prednosti, toda v zadnjih trenutkih jih domači le dohitijo. Tako ima sedaj tudi Virtus eno neodločeno tekmo, kar pomeni, da lahko Triestino in Giro po odigranih zaostalih tekmah v najboljšem primeru dohiti, ne more pa prehiteti.

Triestina in Gira sta se zopet vštric pomaknili za dve točki naprej. Tržačani so imeli v gosteh beneško moštvo Reyer, ki je dobro igralo. Tržačani so pa vendar znali igrati tudi dovolj inteligentno, da so razliko zopet povečali tudi tedaj, ko se je že blizu konca zmanjšala na same tri točke.

Nevarnega nasprotnika iz Pesara je Gira v dobri igri nadvladala in se tako utrdila na prvem mestu poleg Triestine. Moštvi sta se zavedali, da je od tega rezultata mnogo odvisno. Kdor bi bil poražen, bi zaostal. Gira seveda ni hotela pustiti neizkoriščene priložnosti, da igra pred domačim občinstvom, ki že lep čas ni videlo košarkarske tekme zaradi nekih odločitev oblasti, po katerih ni bilo dovoljeno igrati v običajnem prostoru. (Sedaj so pa menda nekaj preuredili in tako zadostili predpisom in tekme se v osporavani dvorani vršijo naprej. Sedaj je upati, da bo tudi Virtus kmalu spravila pod kapo, kar še ima v zaostanku).

Roma in Pavia sta svoja gosta odpravili, kakor je bilo pričakovati.

Košarkarski turnir v Viareggiu od 6. do 10. II.

V nedeljo se prične v Viareggiu 8. mednarodni košarkarski turnir za karnevalski pokal Viareggia. Na turnirju bo igralo pet tujih mostev in eno italijansko. Spored tekmovanja:

Nedelja, 6. II.: Darby Lions S. C. Vela Viareggio; Crvena zvezda - Servette (Ženeva).

Ponedeljek, 7. II.: Servette - Aris (Solun); S. C. Viareggio - Borac (Čačak).

Torek, 8. II.: Borac - Darby Lions; Aris - Crvena zvezda.

Sreda, 9. II.: semifinali in finale za 5. in 6. mesto.

Četrtek, 10. II.: finale za 1. in 2. mesto ter za 3. in 4. mesto.

GORIŠKI NOGOMET

Saici-Pro Gorizia 0:2

Pro Gorizia je v nedeljo dosegla na zunanjem igrišču nepričakovan uspeh, uspeh, ki jo je potegnil iz nevarnih voda na koncu lestvice. Ta uspeh je tembolj značilen, ker je SAICI ekipa, ki dela marsikateremu močnemu moštvu preglavice. Gole sta dala Brancolini v 2. minuti in Mazzero v 44. minuti prvega polčasa. Goriški igralci so pokazali v tej tekmi lepo skupinsko igro in kar je najvažnejše pokazali so, da znajo kombinirati lepe in hitre akcije, ki lahko privedejo do uspeha. To smo sicer opazili že pri zadnjih tekmah Pro Gorizie. Upati je, da bo Pro Gorizia sedaj nadaljevala po tej poti.

* * *

Za vojaško nogometno reprezentanco so med drugimi pozvani za 10. februarja v Frosinone sledeči igralci moštev serije A: branilci Vincenzi (Inter), Corradi in Garzena (Juventus), krilci Zanier (Atalanta), Delfino (Genoa), Fontana (Milan), napadalci Gratton in Zambaiti (Fiorentina), Sandri (Roma), Benelli (Pro Patria).

* * *

BSK je v nedeljo premagal v glavnem mestu holandske Gvajane Paramaribu tamkajšnjo mestno reprezentanco z rezultatom 5:1 (2:1). To je bila najboljša tekma BSK v tej deželi.

* * *

Nogometna reprezentanca Kolumbije je premagala v Medelinu dunajsko nogometno moštvo «Wacker» z rezultatom 2:0 (1:0).

Matthews ob 40-letnici prejel Puskasovo češko

LONDON, 1. — Za svojo 40-letnico je dobil Stan Matthews, veliki angleški nogometaš, ki se sedaj igra, čestitke tudi od Ferencza Puskasa, kapetana madžarske reprezentance. «Iskrene čestitke, pravi Puskas v svoji brzojavki. Upamo, da boste imeli še mnogo uspehov v športu». Matthews je dejal, da ga je brzojavka zelo presenetila, ampak da jo gotovo ni zaslužil.

Kino na Općinah

predvaja DANES 2. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

„Plesala je samo eno poletje"

Igralci: Ulla Jacobsson in Folke Sunquist

Film, ki je odnesel prvo nagrado v Cannesu

Film o veliki ljubezni dvoje mladih nordijskih bitij

Film, ki ga ne boste pozabili

Mladini izpod 16 let vstop prepovedan

Stalni napredek lahke atletike

Potrjeni svetovni rekordi

Mednarodna atletska zveza je potrdila sledeče svetovne rekorde:

Moški:

5000 m: 13'51"2, Vladimir Kuts (SZ), Praga 23.10.54.

3 milje: 13'26"4, Vladimir Kuts (SZ), Praga 23.10.54.

880 yard: 1'48"6, Gunnar Nielson (Dan.), Kopenhagen 30.9.54.

100 m: 10"2 (izenačen), H. Fütterer (Nemč.), Yokohama 31.10.54.

1000 m: 2'19"5, A. Boysen (Norv.) in Gavle (Sved.), 18.8.54.

1500 m: 3'42"8, W. Santee (ZDA), Compton (California), 4.6.54.

440 yard ovire: 51"3, J. Litujev (SZ), London 13.10.54.

Štafeta 4 x 110 yard: 40"5, Univerza Texas, Los Angeles 22.5.54.

Štafeta 4 x 880 yard: 7'27"3, Univerza Fordham, Los Angeles 21.5.54.

Štafeta 4 x 1500 m: 15'21"2, Honved (Budimpešta), Budimpešta 14.7.54.

Krogla: 18.55 m, P. O'Brien (ZDA), Los Angeles 11.6.54.

Kladivo: 63.34 m, M. P. Krivonosov (SZ), Bern 29.8.54.

Ženske:

220 yard: 24", M. Nelson Jackson (Avstral.), Vancouver 5.8.54.

880 yard: 2'08"4, N. Otkalenko (SZ), Moskva 18.7.54.

800 m: 2'06"6, N. Otkalenko (SZ), Kijev 16.9.54.

Štafeta 3 x 880 yard: 6'32"2, madžarska reprezentančna ekipa, Tata (Madžarska) 21.7.54.

Krogla: 16.27 m, G. Zybina (SZ), Kijev 14.9.54.

Petoboj: 4704 točk, A. Cudina (SZ), Bukarešta 8.8.54.

PO MNENJU NOVINARJEV

Anglež Bannister športnik št. 1 v 1954

«United Press» je novinarjem raznih držav postavil tole vprašanje: Kaj je bil največji dogodek tega leta po vašem mišljenju?

Največ glasov je dobil Bannister za svoj rezultat 3:59.4 na eno miljo. S tem rezultatom je Bannister postal prvi človek, ki je eno miljo pretekel v času pod štiri minute. Dobil je 181 glasov. 154 glasov je dobila zmaga Nemčije nad Madžarsko v finalu svetovnega nogometnega prvenstva. Na tretje mesto pa se je uvrstil svetovni rekorder na 5000 m Rus Vladimir Kuc z nepričakovano zmago na evropskem prvenstvu Berna. Dobil je 68 točk. Zmaga Chatawaja nad Kucom v Londonu in svetovni rekord Landyja na eno miljo in 1500 m v Turkuja sta dobili 66 točk. Svetovni rekord dvigalcev uteži Schemanskija v olimpijskem triatlonu in zmaga Bobeta v Tour de France sta dobili 46 točk, zmaga Rusije na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu je dobila 42 točk, svetovni rekord O'Briena v metanju krogle 18.54 m in zmaga Drobnega v Wimbledonu pa 27 točk.

* * *

Danec Gunnar Nielsen, ki ga je Wes Santee premagal, trdi, da je Anglež Bannister sposoben premagati bivšega kansaškega cow-boya tudi na pokritem tekališču. Pa tudi Avstralec Landy se ne bi mogel ustavljati Angležu. Santee pa je dejal, da namerava v soboto v Madison Square Gardenu teči miljo pod 4 minute. V naslednjih dveh letih upa doseči 3:58 na pokritih tekališčih in 3:55 na odprtem.

ROGER BANNISTER

ONGER

Vladimir Bartol: **MLADOST PRI SVETEM IVANU** (Prva knjiga)

SVET PRAVLJIC IN ČAROVNIJE

18. Prvo poglavje: **ROJSTVO, DOM, STARŠI**

Njegov smisel za humor se je izživljal žal v neki smeri, ki je močno prizadevala mojo mamo. Bil je namreč ta humor, stopnjevan do ironije, njegovo orožje zoper mamino živčnost, zaradi katere je moral sam največ trpeti. Med njima se je razvil v teku let nekakšen strindbergovski kompleks, nekakšna borba za nadvlado enega nad drugim, ki bi se ji bil moj oče očitno najrajši izognil. Velikokrat na mamine izpade sploh ni reagiral in je rajši molčé odšel z doma.

Nekoč mi je mama rekla: «Oče ni bil vedno tak, namreč kar se strupenosti do žensk tiče. Pokvarila ga je njegova tržaška družba, slovenski odvetnik dr. A., ki sta bila nekoč velika prijatelja».

Očetov humor, stopnjevan do ironije, se je namreč najhuje uveljavljal nasproti ženskim slabostim. Mislim, da tej očetovi jedkosti ni bil kriv niti vpliv prijatelja dr. A., niti ji ni bila kriva očetova hudobija. Če kdo, potem je bilo krivo stvarno stanje, s katerim sta se oba moža srečala v življenju. Ko sem se po vojni povrnil v Trst in je bila mama že mrtva, sem nekoč očetu v Ljubljani omenil dr. A. «Sporoči mu moje najbolj tople pozdrave», mi je naročil zanj. Ni mogel prikriti ginjenosti. «To je bil vse življenje pošten in odkritosrčen mož. Zelo žal mi je, da se ne bova nikoli več videla». Mislim, da je bila mama očetu prepovedala občevanje s tem simpatičnim in duhovitim možem.

Mama je imela namreč v veliki meri tisto lastnost, ki sem jo bil ob drugi priložnosti označil kot primorsko naivnost. Nikoli se ni mogla prav sprijazniti s svetom, kakršen je. Po naturi je bila nepoboljšljiv idealist in si je natikala zdaj rožnate, zdaj črne očale, skozi katere je gledala v svet. Oče je bil stoodstotno stvaren realist. O življenju in svetu si ni delal nikakih utvar. Morda se mu njuna ureditev ni zdela najboljša, toda vzel jo je tako, kakršna je bila. Mama bi bila rada svet poboljšala, oče kvečjemu porusil in v temeljih izpremenil. Če tega ni mogel, ga je vzel takega, kakršen je.

Mama je bila neizrečno občutljiva za mnenje drugih. Oče je bil do sodbe ljudi povsem ravnodušen. Kot nepoboljšljiv kvartač je tudi v tem pogledu držal vse adute v rokah. Nikoli ni izrekel ene same laži in če ni smel ali ni mogel z resnico na dan, je molčal. In molčal je veliko. «To je tista tvoja hostarska trma», mu je mama večkrat očitala. Toda oče se za to ni zmenil. Bil je do skrajnosti resnico- in pravicoljuben. Mislim, da razen mami, in še to povečini v samoobrambi, ni storil nikomur na svetu krivice. Vse svoje življenje je bil v vsem do skrajnosti dosleden. Dolgov ni nikoli poznal. Imel je z vsakomur čiste račune. Sovražil je sleherno obliko opravljanja in tudi klepetanja. «Trača» ni poznal in ga ni poslušal. Tudi mami sta bila obrekovanje in opravljanje tuja. Tudi klepetava ni bila, samo preveč stvari ji je težilo duso, da bi bila mogla vse zapirati vase.

Mama je bila proti očetu zafrkljiva, oče nasproti njej ironičen. Kot pristna Primorka v svoji naivnosti ni ničesar tako težko prenašala kot ironijo. In očetova je bila take vrste, da je vselej pogodila v črno. Spominjam se, kako se je nekoč mama v Ljubljani, in ne po svoji krivdi, malo dlje zamudila s sosedo pri vratih. Oče, ki je hodil kadit ven, da bi mame ne dražil cigaretni dim, se je tudi tokrat sprehajal po predsobi. Šel sem mimo in ujel njegovo tiho opazko: «Žene na oknu so sove, pri vratih — srake». Na glas takrat ni več stresal svoje ironije. Obdržal jo je zase. Mamina zafrkljivost je bila redkokdaj duhovita, bila je predvsem žaljiva. Oče je bil strupen, kadar se je branil, toda s humorjem. To pa je mamo dvakratno pogodilo. Če bi se bila zbadala pred drugimi neprizadetimi, kar se nista nikoli, bi bil nedvomno oče imel smejočo se publiko na svoji strani.

18.

Mama je bila verna, toda nikoli pobožnjaška. Zlasti ko smo bili še v Trstu, je bila v verskem pogledu široko liberalna po vzgledu naših okoličanov, ki so jim vera in cerkveni obredi bolj ustaljen običaj ali tradicionalna navada kot pa neizprosna notranja zapoved. V poznejših letih, po prihodu v Ljubljano, je pokazala nekoliko globljo versko prizadetost, ne da bi bila kdaj koli netolerantna do ljudi z nasprotnimi nazori.

Oče ni bil samo izrazito protiklerikalen — saj tudi mama ni bila nikoli klerikalna —, ampak je bil tudi izrazito akonfesionalen in nasprotnik sleherne konkretne veroizpovedi. Veroval je v veličino in mogočnost kreativne prirode, ne da bi bil prepričan darvinist, iskal v njej boga. Bil pa je prav kakor mama glede svetovnega nazora do skrajnosti toleranten in široko liberalen. Na tem področju se ne spominjam, da bi se bila kdaj z mamo sporekla. Ne vem, ali je bil to med njima dogovor ali je bil to vpliv takratnega širokega liberalizma, ki je obvladoval inteligenčne sloje v Evropi: nikoli nista ne drug drugemu ne nam otrokom vsiljevala svojega prepričanja. Pozneje sem z mamo večkrat diskutiral tudi o svetovnem nazoru, toda zmerom le — akademsko. Z očetom sem o teh stvareh prišel le redko v razgovor. Razumela sva se brez besed: občudovanje do neizmerne kreativnosti prirode nama je bilo skupno. Občutila sva njeno snovanje in prišla ob do sorodnih zaključkov.

Če sta bila oče in mama v pogledu svetovnega nazora drug do drugega skrajno tolerantna, pa sta se v političnih nazorih naravnost dopolnjevala. V velikih dneh balkanske in prve svetovne vojne ju je njun različni politični koncept pripeljal do živahnih in zanimivih diskusij in v teh skrajno tolerantnih diskusijah sem doživel med staršema morda edino resnično sozvočje in soujemanje. Morda edino v tem, političnem, pogledu je mama priznavala očetovo nadmoč in pokazala do njega resnično spoštovanje.

Združevala ju je velika skupna ideja: slovanstvo, ki je protiavstrijstvo. Ločil ju je različni konkretni koncept, ki je dá skorajda matematično izvesti iz njunih različnih karakterjev. Mama je bila idealist, sanjač in iluzionist. Kot tak je sanjarila o veliki skupni državi vseh Slovanov pod vodstvom tedanje carske in — pravoslavne Rusije. Kakor je oboževala Tolstoja, Turgenjeva, Dostojevskega in Puškina, tako je oboževala vse, kar je prišlo iz Rusije, tudi — carja. Ko je Avstrija praznovala godove vladarja in članov vladarske hiše, je mama zaprla okna in intonirala veličastno — rusko carsko himno. Mislim, da sem poznal besedilo in melodijo te himne prej, preden so me v šoli naučili avstrijsko himno.

Oče je bil kot v vsem ostalem, tudi v političnem prepričanju realist. Bil je morda še trdneje kot mama prepričan, da je treba črnožolto monarhijo razbiti. Toda do Rusije, zlasti do njenega reakcionarnega sistema, ki ga je kot takega poznal, ker je veliko čital, je bil skrajno skepticen. Bil je navdušen za malo Srbijo in je trdno veroval, da bo ona, tista, ki bo podrla avstrijske okove in združila južne Slovane v eno državo. Če se je mama označevala za rusofila, je oče izrazit srbofil. Pri tem je mama prav tako upoštevala očetovo vero v malo in junaško Srbijo, kakor oče ni za dalnjo bodočnost izključeval združitve vseh Slovanov. Toda kot realist je bil prepričan, da je treba najprej združiti vse južne Slovane v eni državi in šele potem, ko bi bila enkrat ta država trdna, bi se dalo misliti in pogledati naprej.

(Nadaljevanje sledi)